ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, by
The Ukrainian Nat'l Ass'n
of America
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Subscription:
per year ..... $2.00 | Canada & Europe:
half year ..... 1.00 | per year...... $3.00
single copy. .05 | half year..... 1.50

СВОБОДА

УРЯДОВИЙ ОРГАН У. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE UKR. NAT'L ASS'N OF AMERICA

ЗАЛОЖ. 1893 РОКУ.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
в Америці
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Передплата:
на рік........ $2.00 | Канада і Европа:
на пів року 1.00 | на рік........ $3.00
пооД. число .03 | на пів року 1.50

РІК XXII. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер 15-го жовтня 1914. Ч. 62. VOL. XXII. Jersey City, N. J., Thursday, October 15, 1914. N. 62.

СОРОМНА УТЕЧА РОСІЙСЬКИХ ВІЙСК З ГАЛИЧИНИ.

Страти Москалів під Перемишлем 40.000 в убитих і ранених.

Ярослав і Хирів в руках Австрійців; Москалї утікають вже зі Львова.

Нїмецькі війска взяли приступом пристань Остенду.

Війна з Росією.

в Галичинї:

АВСТРІЙЦЇ РОЗБИЛИ РОСІЙСЬКУ АРМІЮ КОЛО ЛАНЦУТА.

Берлін (бездр. телегр.), 12. жовтня. — З Відня доносять урядові вісти, що австрійські війска розбили коло Ланцута російську армію в силї 6 дивізій (около 150.000). Страти Москалів дуже великі. Дальше на схід побито на голову цїлу дивізію козаків. Число полонених Москалів є дуже велике і виносить десятки тисячів так, що дотепер годї було його точнїйше означити.

УТЕЧА МОСКАЛІВ ЗПІД ПЕРЕМИШЛЯ.

Лондон, 12. жовтня. — З Риму телеграфують, що з Петрограду надійшли вісти про утечу Москалів зпід Перемишля. Москалї признають ся, що залишили облогу Перемишля „зі стратегічних причин", аби заняти нове становище проти нападу нїмецьких і австрійських війск.

Москалям соромно, що по 5-тижневій облозі мусїли утїкати зпід Перемишля. Тут Москалї мали добру нагоду переконати ся про вартість свого війска і гармат. Щоби тепер оправдати свою неудачу, брешуть Москалї дальше, подаючи за причину свої нові військові пляни. Та сей новий плян Москалів легко відгадати: утеча з Галичини. Небаром прийдесь галицькому губернаторови гр. Бобринському розпращатись раз на все з Галичиною.

МОСКАЛЇ ЗА СЯНОМ.

Лондон, 12. жовтня. — З Амстердаму наспіла слїдуюча вість:

„З Відня доносять урядово, що австрійські війска вдарили на Москалів, які облягали Перемишль, з цїлою силою і змусили їх до утечі. Головна сила російської армії переправляєть ся через Сян коло Лєжайска і Сєняви. Австрійцї переслїдують Москалів і беруть тисячі в полон".

АВСТРІЙЦЇ ЗДОБУВАЮТЬ ЯРОСЛАВ І ХИРІВ.

Гага (через Лондон), 13. жовтня. — Тутешне австрійське посольство оголосило слїдуючі урядові вісти:

„По многих битвах, в яких австрійські війска віднесли сьвітлу побіду над Москалями, прогнано неприятеля поза ріку Сян.

„Перемишль зовсїм освободжений від облоги. Решту російської армії на схід і полудне від Перемишля розбили австрійські війска, які прибули на поміч.

„Ярослав і Лєжайск є знова в руках Австрійців. Москалї утїкають в напрямі Сєняви.

„Австрійські війска, які були на полудне від Перемишля, заняли Хирів і йдуть дальше наперед.

„В російській Польщі коло Івангорода робили Москалї зусиля перейти Вислу, але се їм не удало ся і з великими стратами мусїли подати ся назад. — Ген. Гефер, заступник шефа генерального штабу".

МОСКАЛЇ СТРАТИЛИ В БИТВАХ ПІД ПЕРЕМИШЛЕМ 40.000 ЛЮДИЙ.

Лондон, 13. жовтня. — З Берлїна наспіла бездротним телеграфом слїдуюча вість:

„З Відня доносять урядово, що в битвах під Перемишлем стратили Москалї лише в ранених і убитих 40.000 людий".

МОСКАЛЇ УТІКАЮТЬ ЗІ ЛЬВОВА.

Берлін (через Гагу і Лондон), 14. жовтня. — Тут надійшли неурядові вісти, що австрійські війска посувають ся скоро в напрямі Львова. Російські війска мали вже опорожнити Львів.

Повисшу телеграму належить уважати покищо за поголоску. Що Москалї готовлять ся до утечі зі Львова, про се не можна сумнївати ся.

в Польськім Королївстві:

НІМЦЇ ЗАНЯЛИ МАЙЖЕ ЦЇЛЕ ПОЛЬСЬКЕ КОРОЛЇВСТВО.

Лондон, 13. жовтня. — З Амстердаму доносять, що в Берлїнї проголошено урядово слїдуючі вісти з терену війни з Росією:

„Центр нїмецьких воєнних операцій спочиває в Польськім Королївстві. Цїла територія до ріки Висли крім Варшави находить ся в руках Нїмців.

„Всї напади Москалів на границї Східних Прус відбили Нїмцї, задаючи неприятелеви великі страти".

БЛИЗКИЙ УПАДОК ВАРШАВИ.

Вашінґтон, 13. жовтня. — Варшава, столиця російської Польщі, загрожена Нїмцями. Кождої хвилї можна надіяти ся упадку Варшави. Центральне правительство у Вашінґтонї одержало телєграму від консуля з Варшави, в якій він просить о вказівки на случай здобутя міста Нїмцями. Англія віднесла ся до Злучених Держав з просьбою, щоби американський консулят у Варшаві обняв охорону англійських інтересів в ріжних містах Росії, які вже є або небаром будуть в посїданю Нїмців.

РОСІЯ ЗАВЕЛАСЬ У СВОЇХ НАДІЯХ.

Лондон, 12. жовтня. — Кореспондент з Петрограду подає таке:

„Російський дипльомат, котрий жиє в приязни з царем, а рівночасно належить до прихильників соціялїстичних ідей, висказав, що нїмецьке військо виявило непредвиджену силу енергії. Також і Австрійцї не остали позаду Нїмців, вони бють ся сьвітло.

„За російським фронтом виглядає дуже сумно. Всї міста і місточка, навіть найменьші села, є переповнені російськими раненими і хорими. Страшну різню мусить заперестати ся.

„З початком війни тойсамий дипльомат висказував всюди, що Москалї найдальше до місяця будуть в Берлїнї".

НІМЦЇ ЗАТОПИЛИ РОСІЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ „ПАЛЯДУ".

Петроград (через Лондон), 12. жовтня. — Нїмецькі підводні судна уладили напад на російські воєнні кораблї „Баян" і „Паляду". Хоч російські кораблї сейчас звернули огонь на нїмецькі судна, корабель „Паляда", поцїлений торпедою, пійшов на дно. Залога корабля складала ся з 568 людий.

Війна з Францією.

НІМЦЇ ЗАНЯЛИ МІСТА ҐЕНТ І БРІҐ.

Лондон, 13. жовтня. — Нїмецькі війска заняли місто Ґент майже без стрілу. В кілька годин опісля піддало ся Нїмцям і місто Бріґ, яке лежить на дорозї до Остенди.

Місто Ґент числить 170.000 мешканців і лежить у віддаленю 36 миль на полудневий схід від Остенди.

НІМЦЇ ЗДОБУВАЮТЬ ПРИСТУПОМ ОСТЕНДУ.

Лондон, 14. жовтня. — З достовірних жерел надійшли вісти, що в ночи нїмецькі війска взяли приступом Остенду.

ГОЛЯНДЦЇ РОЗОРУЖИЛИ 39.000. НІМЦЇ ПОЛОНИЛИ 20.000.

Лондон, 12. жовтня. — З Берлїна надійшли слїдуючі урядові вісти:

„Нїмцї здобули в Антверпії величезні запаси поживи і воєнних матеріялів. Залога північних фортів і 13.000 Англїйців утїкло до Голяндії, де їх розоружено. Англїйцї, опускаючи форти, мали 10 фортів висадити у воздух. Самі Бельґійцї оцїнюють число полонених Нїмцями жовнїрів на 20.000".

Гага (Голяндія), 12. жовтня. — Бельґійські офіцири подають, що число бельґійських жовнїрів, які схоронили ся до Голяндії, виносить около 26.000. Між ними є дуже богато ранених. Голяндське правительство приготовило відповідну скількість поїздів, якими перевезено розоружених жовнїрів до ріжних міст Голяндії.

42 КОРАБЛЇ В ПРИСТАНИ АНТВЕРПІЇ.

Берлін (через Амстердам і Лондон), 13. жовтня. — В пристани Антверпії застали Нїмцї 42 кораблї: 4 англїйські, 2 бельґійські, 1 французький, 1 данський, 32 нїмецькі і 2 австрійські. Ревізія виказала, що кітли на нїмецьких кораблях зробили Бельґійцї неужиточними.

Є се кораблї торговельні, які на самім початку війни Англїйцї і Французи половили.

ЗАГАЛЬНЕ ПОЛОЖЕНЄ

НА ТЕРЕНІ ВІЙНИ З РОСІЄЮ:

Москалї не довго тїшили ся своїми здобутками в Галичинї. Всї російські хвальби про цїлковите розбитє австрійської армії і про здобутє Перемишля показали ся звичайними брехнями. Москалям здавалось, що як лише перейдуть Сян, то будуть вже в Берлїнї, Відни і Будапешті. Тимчасом Москалів стрінув страшний завід. Російська армія знайшла ся в засїдцї і тепер в утечі шукає свого спасеня. Втїкати на північ не може, бо Польське Королївство по ріку Вислу займили Нїмцї. Осталась одна дорога через ріку Сян. Австрійські війска женуть перед собою Москалів, як череду перестрашених овець. Москалї полишають гармати, вози з поживою і матеріялами воєнними, щоби лише спасти житє. Тисячі убитих, тисячі ранених, десятки тисяч полонених Москалів — се вислїд славного московського походу. Перемишль зовсїм вільний від Москалів. Прийде небаром час, що Москалї будуть мусїли уступити і зі східної Галичини. Пораженє в Галичинї оправдують Москалї якимись новими плянами, бо їм соромно до него признатись.

Цїле Польське Королївство по ріку Вислу опинило ся в руках Нїмців, лише Варшава ще під панованєм царя. Нїмецькі війска приступлять вже небавом до облоги Варшави, і Івангорода, а відтак Берестя литовського. Нїм зима спинить дальшу воєнну акцію, всї важнїйші кріпости російські будуть вже в посїданю Нїмців і Австрійців. Росія вже бачить, що її упадок недалекий.

НА ТЕРЕНІ ВІЙНИ З ФРАНЦІЄЮ:

На головній боєвій лінії у Франції вже від кількох днів спокійно. Обі сторони ладять ся до рішаючої битви. Нїмецька армія, упоравшись з Антверпією, спішить скорим кроком на полудне. Її перша цїль заняти прибережні міста: Остенду, Дункірк і Калє. Тимсамим і французьке ліве крило буде приневолене подати ся назад, щоби охоронити себе від нападу з боку. В кождім случаю Франція буде мусїла значно скріпити ліве крило, коштом центра. Таке ослабленє може дати Нїмцям можність переломити французьку головну лінію. Парижеви грозить знова небезпека облоги Нїмцями.

Рівночасно роблять Нїмцї приготовленя до нападу на Англїю. Коли Нїмцям удасть заняти згадані прибережні міста, легко зможуть при помочи тяжких гармат спинити переїзд англїйських кораблів через канал, який дїлить Англїю від Франції і Бельгії. Ширина каналу виносить всего 22 милї.

Союзники стратили вже надію на поміч зі сторони Італії і Румунії. По сьвітлих побідах Нїмців і Австрійців можна дуже сумнївати ся, щоби котра з тих держав виступила проти Австрії і Нїмеччини.

НОВИЙ ОСЇДОК БЕЛЬҐІЙСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

Лондон, 13. жовтня. — Бельґійське правительство перенесло свій осїдок з Остенди до портового міста Ґавр у Франції. Міністри находять ся вже в дорозї до нової столицї. Бельґійський король, який стоїть на чолї своєї армії, остав в Остендї.

Місто Ґавр лежить на побережу Франції, на захід від Парижа. Небаром зайде потреба знова змінити осїдок, бо Нїмцї вже в короткім часї загостять до сеї нової столицї. Місто Ґавр — се вже четвертий з ряду осїдок бельґійського правительства. Найперше був осїдок в Брукселї, опісля перенесено до Антверпії, відтак до Остенди, а тепер до Ґавр.

„АРМІЯ НЕСПОДЇВАНОК".

Ню Йорк, 13. жовтня. — Інжинїр Адольф Галь, який перед кількома днями повернув з Нїмеччини, оповідає про нові несподїванки нїмецької армії:

„Нїмецька армія — се армія несподїванок. Дуже мало нїмецьких офіцирів знало перед війною про се, що в Нїмеччинї є 42-центиметрові гармати. Тосаме буде і з новими 50 і 55-центиметровими, які вже викінчують ся з великим поспіхом у величезних фабриках Круппа.

„Ті нові гармати стріляють на віддаленє 21 до 25 миль.

„Коли Нїмцї займуть пристани над каналом: Оостенду, Дункірк, Калє і Больонь, умістять нові гармати на побережу і спинять переїзд англїйських кораблїв через канал. Один стріл вистарчить, щоби знищити найбільший воєнний корабель. Часть дотеперішних 42-центиметрових гармат, які віддали Нїмцям велику прислугу при здобуваню Лїєжу, Намюру і Антверпії, буде уміщена на нїмецьких воєнних кораблях.

„Друга несподїванка — се нова велика фльота „цепелїнів". Число цепелїнів, які є вже тепер в службі при поодиноких арміях, подають на 100. Але на тім не конець. Тисячі робітників працюють як ніч так день при будові нових цепелїнів, яких число йде на сотки. Кождий такий воздушний корабель має аж 6 моторів, щоби він на случай знищеня одного мотора міг, без утрати часу, бути дальше уживаним. Цїла та фльота воздушна призначена до нападу на Англїю".

B248

ПОВСТАНЄ В АФРИЦЇ ПРОТИ АНГЛЇЇ.

Лондон, 13. жовтня. — Полковник Маріц, комендант війск в північно-західнім Трансвалю, виповів послух Англїї і получив ся з військами нїмецькими проти Англїї. Заходить обава, що се дасть привід до загального повстаня всїх

полудневo-африканських кольоній против Англії. У всіх кольоніях в полудневій Африці проголошено воєнний стан.

Недавно тому запевняли Англійці, що всі їх кольонії є вірні англійській державі. Тому ся вість впала на Англію як грім з ясного неба. Цілу вину повстаня звалюють Англійці на Німців, які в тім напрямі вели агітацію.

ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

13. Джерзи Сіти, Н. Дж. На весілю у п. Федора Савчина на зазив п. Василя Седляра зложили на повисшу ціль жертви слідуючі Добродії: В. Седляр і М. Данилів по $1.00; Ю. Міщук, Д. Гоголь і Ф. Савчин по 50 ц.; Теодозія Яцків 40 ц.; В. Кутіль, Й. Яровський, Юстина Курилюк, Марія Деревко, С. Савчин, Н. Савчин, Анна Савчин, Марія Зваричук, Варвара Пикор. Марія Чомко, П. Стеблецький, Н. Демків і Н. Савчин по 25 ц.; С. Волочій 20 ц. — Разом **$7.35**

14. Ню Йорк, Н. Й. На повисший фонд зложили жертви отсі Добродії: Н. Дзюма і Розалія Козацька по $1.00; Юлія Дзюма 50 ц. — Разом **$2.50**

РАЗОМ $9.85.

З перенесеня $1.368.50; з днем 14. с. м. виносить

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $1.378.35.

Вісти з Галичини.

УТЕЧА ЗІ ЛЬВОВА.

Побідоносний похід австрійських війск додав кождому надії й відваги. Українські часописи підбадьорювали духа нашого народа, що ось ось побідоносна армія цісарська застромить прапор в Києві. І нич дивного, що часописи писали в піднеслім тоні: атже армія Данкля й Авфенберґа відносила сьвітлі побіди, забираючи територію Росії на півночи, на сході українські й мадярські полки дійшли вже були до Каменця Подільського. Тому непевні звістки про невдачі на пограничу не находили віри, а офіціяльні комунікати ґенерального штабу австрійської армії успокоювали населенє, що все дієть ся після пляну. І тому мов грім з ясного неба поділали перші утікачі з околиць Золочева, які прибули до Львова. Що справа дійсно почала прибирати некорисний оборот, можна було небавом пізнати по тисячах ранених жовнірів, що їх привозили поїзди до Львова. Жаль було дивитись на тих людий, що кілька днів тому з таким одушевленєм переходили через Львів на поле бою. Не лише українські полки, котрі зі слезами радости в очах, з піснею на устах йшли здобувати волю Україні, але Мадяри, Тирольці а навіть Чехи ушли з кокардками на шапках у бій, неначе на празник. Тому справді пораженє австрійського центра перестрашило мешканців Львова. Страх збільшували гарматні вистріли, які з початку ледви були чутні, одначе з кождим днем ставали щораз виразнійші, а наконець, з віддаленя 2—3 миль від Львова стали такі потрясаючі, що оглушували людий. Львовяни виходили на Високий Замок, звідки в день оглядали чорний дим на небосклоні, а в ночи червоне від луни небо на схід та на північ від Львова. Се горіли наші села та місточка, запалені Москалями для пострpaху.

Місто Львів зовсім не було приготоване на облогу, тому й не заосмотрило ся в живність. Повстала паніка не до описаня, головно поміж Жидами. Убожше населенє жидівське, котре не знає ріжниці між Москалями й Русинами, утікало до українських домів, думаючи, що Москаль буде різати Жидів і Ляхів, а Русинців буде уважати за своїх і тому пощадить і їх; — не знали, що Москаль якраз буде противно заховуватись.

Тому, що підчас війни є незвичайно обмежений рух на зелізницях, бо видалюватись з якоїсь місцевости вільно було лише за дозволом поліційної власти, — мало хто міг виїздити зі Львова ще в час. Дирекція поліції не могла видати потрібного числа перепусток, бо не було на стільки урядників (пійшли до війска!). Переполох збільшив ся ще тимбільше, що вже 28. серпня бюра Дирекції поліції були замкнені, тому населенє кинуло ся за перепустками до військового пляцкоманданта. В ночи з 29—30. серпня виїхали зі Львова окремим поїздом всі власти, позабиравши зі собою важнійші акти й документи. Навіть бюро кореспонденційне, котре подавало урядові вісти з поля бою, й воно виїхало, наслідком чого часописи не дістали ніяких відомостий і обмежили ся лише на покликах до населеня, взиваючи до спокою. Послідне число українського дневника „Діло" появило ся дня 28. серпня, а з польських часописий появило ся лише 3 дневники. Банки та инші економічні інституції дістали ще вчасно повідомленє про небезпеку, вони спакували свої цінні папери й готівку і виїхали окремим поїздом до Відня; між ними виїхав також і український Земельний Банк, забираючи зі собою вартісні папери й гроші инших українських інституцій та товариств.

Коли 1. вересня з'явила ся жандармерія на вулицях міста (поліція виїхала в ночи) та завізвала каменичних сторожів, щоб позамикали брами та не випускали нікого з дому, то се мало цілком противний наслідок: все, що жило, кинуло ся на вулицю. Електричний трамвай перестав курсувати по вулицях, тому кождий бігав, не здаючи собі справи пощо, з площі на площу, з вулиці на вулицю. В місті крик не до описаня, неначе підчас пожару. Кождий хотів довідати ся, як стоїть австрійська армія, одначе ніхто не міг нічо певного сказати. Реставрації, молочарні, склепи з запасами живности позамикані, на ринку та на инших площах не стало перекупок. Голод почав заглядати в очи мешканців. Міжтим як блискавка рознесла ся по місті вість, що зі Львова возять фірами вапно через Личаківську рогачку до Винник, де впало по обох воюючих сторонах неозначене велике число війска, яке хоронять у спільних гробах, поливаючи вапном...

Розуміеть ся, що се доляло оливи до огню. Перед головним зелізничим двірцем вже й так збирали ся тисячі народа, щоб яким небудь поїздом виїхати зі Львова. Та ледви 2 лінії ще були певні: одна на Самбір, друга на Перемишль. Наперед одначе треба було вивезти рекрутів, котрі саме перебували військове початкове вишколенє у Львові, опісля другим поїздом вивезено раннних жовнірів з львівських шпиталів, третим російських бранців, яких полонено в боях під Львовом в числі до 5 тисяч, а четвертим москвофілів, яких, як небезпечних, арештовано так у Львові, як і в ріжних місцевостях східної Галичини і передержано якийсь час в „Бриґідках" у Львові. Щойно за тими поїздами почали відїздити утікачі зі Львова: десятками тисяч прибували вони на доїздову вулицю перед зелізничим двірцем з пакунками, клунками, куфрами, валізками. Кождий ратував, що міг. Від 31. серпня до 3 вересня глота на кінци Городецької вулиці та вулиці Доїздовій (від Копиткового) ждали люди цілими днями на поїзд. Хто був сильнійший, той скорше дістав ся до двірця. Що притім потратовано богато людий, се зовсім зрозуміле серед такого переполоху. За місця в ваґонах треба було прямо зводити борбу. Редактора „Діла" п. Василя Панейка удало ся втягнути через вікно до воза і лише сьому завдячує він свій ратунок, бо богато наших людий вже послідного дня утечі загалом не змогли утечи. Загалом виїхало зі Львова протягом чотирех днів около 50 окремих поїздів з 80.000 людий. Їзда зі Львова до Перемишля тревала 12 години, а в звичайнім часі найдовше 2½ години. По дорозі треба було ставати на кождій стації зі згляду на ранених, які також їхали тими поїздами, як також тому, що підчас такої небезпеки треба осторожно їхати через кождий місток, а в ночи навіть не вільно у возах сьвітити, або давати яких небудь сиґналів свистом льокомотиви.

Поїзди з утікачами ставали на короткий час в Перемишли, бо тут деякі пересідали на поїзди до Хирова та Самбора. Инші їхали дальше на захід, висідаючи по дорозі в Тарнові (де схоронила ся Дирекція Зелізниць) в Ряшеві, Кракові, на Шлеську, в Моравії, — а деякі їхали аж до Відня. Розуміеть ся, що білетів ніхто не купував — бо деякі не мали навіть чим платити. Можна отже собі представити, яке то житє на примусовій еміґрації.

Дальші подробиці опишемо в слідуючім числі.

Др. Семен Демидчук.

Листи з Відня

про воєнну ситуацію в Австрії.

Директор Леопольд Перуц, який тепер перебуває у Відни, пише так про воєнну ситуацію:

Яко першу повість звіщаю вам, що я дав почин до написаня і розширеня брошурку під заголовком „Austria-Hungary, true about the war", яка правдиво представить передвоєнне і теперішнє становище Австро-Угорщини.

Відколи Анґлійці перетяли німецький кабель до Америки, від тоді ми і наші союзники є здані на каблї наших ворогів, які розширюють зовсім ложні вісти про теперішну воєнну ситуацію.

Ви певно горячо бажаєте довідати ся правди про події в нашій країні. Мобілізація в Австро-Угорщині і Німеччині випала так знаменито, що навіть найсьміливійші фахові не припускали сего. В протягу 14 днів в Німеччині стануло 4.000.000 а в Австрії 3.000.000 добрих жовнірів під оружєм. (Крім того в Німеччині зголосило ся 1.200.000 а в Австрії 800.000 охотників). Коли я кажу жовнірів, то не треба розуміти таких, як французькі манекіни, які дістають гарний мундур, а по 12-годиннім марші зовсім охляпуть і попухнуть їм ноги. Наші жовніри через трилітну військову службу і через часті поклкування є вправні, сильні і здорові мущини, які з ентузіязмом ідуть на бій в обороні своєї вітчини, і які певно кождого ворога поборять.

В кождім случаю треба взяти під увагу, що похід через Росію для великої армії є дуже трудний, бо московські „культуртреґери" після свого давного звичаю всьо за собою палять, крім того в Росії нема зовсім догідних доріг ані новочасних комунікаційних средств (урядженя в деспотичній Росії є найменьше о 100 літ передавнені)—а найбільше перешкаджають в поході багна і ліси. 6. серпня виповіла Австрія Росії війну, а 18. серпня було наше війско готове до маршу і почали наші полки котити ся до Польщі. По 3 днях ми вибороли велику побіду під Красником. Борба тривала 3 дні, а вела ся на фронті, довгім на 50 кільометрів. Чотири російські корпуси утікли в найбільшім неладі до Люблина. В сей спосіб „непобідима" російська армія дізнала сильного удару, а певно і в будучині не зощадить їй судьба і дальших ударів.

Зовсім природно, ми мусимо бути на се приготовані, що щастє воєнне є змінчиве і що тут і там може лучити ся, що як ми так і Німеччина можемо потерпіти частинне пораженє або невдачу, одпак остаточно ми мусимо бути побідниками. Ми маємо се кріпке переконанє, яке опирається на холодній розвазі. Впрочім і наш девіз ясно каже: „з смирностю перед Богом, але з кулаками перед ворогом". Та стара Австрія, яку вже многі засудили на погибель, на диво відмолодніла на наших очах. Ми готові на найбільші жертви майна і крови, щоби лише забезпечити собі постійний мир, щоби наші діти мали спокійнійше житє ніж ми.

Московський деспотизм мусить бути прогнаний до Азії. Се знають також всі західні Славяни і для того не можна говорити о якійсь расовій борбі против Славян, бо се борять ся Німці з Анґлійцями, Українці, Чехи, Поляки і Хорвати з Москалями, а можуть навіть романські народи ударити одні на других.

Европейська мапа мусить зовсім змінити ся. З поля війни приходять вісти о надзвичайних чинах хоробрости і легковаженю смерти, які не мають собі рівних в історії. Австрійський кружляк „Зента", корабель старої системи о посмности всего 4.000 тон, заатакував цілу велику французьку фльоту зложену з 16 кораблів і ушкодив 4 з них. Французьке візванє, щоби „Зента", піддала ся, відкинули Австрійці з погордою і „Зента" з цілою залогою, з окликами в честь цісаря і гордо повіваючим прапором пійшла на дно. Самі Французи були так зворушені, що при тоненю корабля віддали почесні сальви. Того самого доконав малий німецький кружляк „Маґдебурґ", якого залога воліла висадити ся в воздух, ніж піддати ся Москалям. За се многі російські жовніри і офіцири шукають лише нагоди, щоби добровільно піддати ся, а лише хочуть, щоби їм за коні заплачено.

Цілу війну викликала Анґлія, яка використала шовінізм Французів і перекупство російських урядників, від великих князів почавши, в цїли знищеня німецької торговельної конкуренції. Однак сей плян Анґлії не вдасть ся, а остаточний біллянс війни між иншим принесе і зломанє анґлійської переваги на морю.

Воєнні записки.

РЕДАКТОРИ РУССКІЄ ВОСПЛАКАША СЯ...

Хто не слухає доброї ради, той буде слухати песячої шкіри, кажуть люди. Так і з редакторами кацапських ґазет: Луцикової „Правди", атца" Филиповського „Свѣта" і Доброва „Русскаго Эмигранта". Радили ми їм не тішити ся передчасно тим, що Москалї заняли східну Галичину; радили ми їм спитати ся російського амбасадора у Вашинґтоні Бахметева, котрий безперечно був би їм так сказав: „Гаспада, сидіть тихо, бо осьмішите ся! Перемишль не так легко здобути „русским орлам", а як не здобудуть, то хто знає, чи не будуть втікати!"

Писали ми, що Перемишль, то не Куликів ані Ґвациків, але сильна кріпость з 22 фортами не на московські гармати, та нічого не помогло. Кацапські редактори не дали ся спамятати. Писали, що Перемишль здобутий або вже паде, а Галичина вже цілком „русская".

А тимчасом, що показало ся?

Справдили ся наші слова. Москалї стояли під Перемишлем цілий місяць, а по місяцеви втікли перед наступаючою австрійською армією з заходу. І то яка се була утеча! Подібна до утечі Турків перед Болгарами в останній балканській війні. Нічого не поміг ані „русскій дух" ані чуда, які хотів викликувати великий князь Микола Миколаєвич.

Утеча триває дальше. Москалї втікають перед австрійською армією дальше на схід, понося чи великі страти. Нестверджені ще чутки говорять, що вже і Львів опорожнили дикі наїзники. Можливо, що ще й не опорожнили, але всетаки се мусить стати ся в скорім часї, коли утеча пійде так добре дальше як в останних днях.

Сарака ґраф Бобрінський розпращаєть ся зі своїм „джабом" ґенерал-ґубернатора і з „чемоданом" втече разом з русскими орлами на землю, де панує кнут, шибениця і цар. Шкода, що брав ся ділити східну Галичину на 13 циркулів (нещасливий поділ). Господин Бобрінський спасеть ся „бѣгством", лишаючи за собою тільки знищенє.

Тільки всего буде сліду з походу 4-міліонової російської армії проти ворогів Росії...

Український нарід се переживе, бо побита Росія мусить за усї шкоди, які поробила, заплатити. Але як се перебудуть кацапські редактори, особливо тут в Америці? І що зробить тепер господин Оніхрій Гецев зі своїми „меморандумами", котрі ладив ся висилати до царя, щоби не віддавав Галичини назад Австрії?

Господинови Гецеву радимо не палити тих „меморандумів", але таки вислати до царя: може він ще потащить під Перемишль знану російську стародавну велику гармату з Кремля, котра зветь ся „цар-пушка". Може се ще поможе. Можна би і в „меморандумах" пригадати ту пушку. Се ще одинока надія.

З тою „цар-пушкою" треба спішити ся, бо Москалї не люблять поволи втікати, а як втікнуть до дому, то пропало. Хиба проти них звертати би „цар-пушку".

„ЛЕТЪ РУССКИХЪ ОРЛОВЪ".

Господин Добров в „Русскомъ Эмигрантѣ" й инші кацапські редактори щодня писали про „летъ русскихъ орловъ въ Галиціи". Подавали наприклад такі титули на першій стороні своїх ґазет: „Русскіе орлы въ Подгайцахъ"; „Русскіе орлы въ Куликовѣ" „Русскіе орлы въ Львовѣ" і т. д. Переходили „русскіє орли" неначе жаби і ріку Серет коло Залозець і ріку Свиню коло Жовкви і Гнилу Липу коло Рогатина, але се не диво, бо вони ішли на „гнилий захід", як вони кажуть. Цілком инакше виглядає тепер лет „русских орлов" на схід. Тепер вони дійсно летять. Хоч вони і линяють тисячі „орлов" і в Гнилій Липі і Свині і в Сереті, але се не рахуеть ся. Що то значить на 20 міліонів готових до війни „русских орлов", а може і яких 50 міліонів, бо цар кричав, що остатного мужика посьвятить, аби тільки побити Німців.

Подаємо тут як виглядає сей лет „русских орлов":

Броди
Золочів
Буск
Куликів
Львів
Городок
Мостиска
Ярослав
Перемишль
Ярослав
Мостиска
Городок
Львів
Куликів
Буск
Золочів
Броди
Новоселиця
(русская)

ГУМОРИСТИЧНИЙ ФЕЙЛЕТОН.

ХТО БУДЕ ПАНОМ ПОЛЬЩІ?

(44.)

Найбільший польський поет Адам Міцкевич заповів, що Польщу вибавить хтось, чиє імя буде „**44**". Поляки ломлять собі голову вже більше ніж пів століття над сим загадочним числом, але нічого путнього не могли видумати.

А найбільше вже ломлять собі голову над сим числом американські Поляки, власне тепер підчас европейської війни.

Одначе і всї їх розвязки нічого не варта. Доси ніхто не міг найти доброї розвязки, до кого число 44 відносить ся.

З уваги на те хочемо їм прийти з помочию в розвязаню тої загадки з числом **44.**

Се дасть ся розвязати в той спосіб: Підчас теперішної війни Поляки поділили ся на два табори: Одні кажуть, що Німеччина побє Росію і визволить Поляків зпід Росії, а другі кажуть, що Росія побє Німеччину і визволить Поляків зпід Німеччини.

Котра з тих двох держав побідить, тота буде панувати над Поляками.

Отже берім ся до рахунку. Росія має найблизші до числа 44 — царські літа, бо цар має 46 літ; знова Німеччина має найблизші до того числа 42-центиметрові гармати. Додаймо ті числа разом (бо разом стрінули-сь ті держави у війні):

$$\begin{array}{r} 46 \\ 42 \\ \hline 88 \end{array}$$

Тепер поділім 88 через 2 (по справедливости, бо ходить о дві держави):

$$88 : 2 = 44.$$

Отже вже є число 44, тільки не знати, що воно значить. Пошукаймо.

Польща тепер поділена на 3 части, між Росію, Німеччину й Австрію. Отже візмім літа 3-ох цісарів тих держав:

Російський цар	46 літ
Німецький цісар	55 літ
Австрійський цісар	85 літ
	186 літ

Тепер ті літа поділім через попередно одержане число 44.

$$186 : 44 = 4.2.$$

Се число ще нічого ясного не говорить, бо не взято тут під увагу цілої теперішної европейської війни, в якій бере участь 10 держав, а саме: Німеччина, Австрія, Угорщина, Франція, Бельґія, Росія, Сербія, Чорногора і Японія. Отже помножім число 4.2 через 10.

$$4.2 \times 10 = \mathbf{42.}$$

В той спосіб доходимо знова від числа 44 до числа 42, а число 42 не може нічого иншого означати, тільки великі 42-центиметрові німецькі гармати. Значить, що Німеччина побідить всїх неприятелів і запанує над Польщею.

Одначе по побіді мусить панувати число 44; але і се не біда. Німецький цісар Вільгельм є 2-гий, а ся двійка додана до числа 42 дає нам число 44.

Тепер вже ясна річ, що загадочне число Міцкевича розвязане. Паситє воно тільки до німецького цісаря Вільгельма II. і йому належить ся пановане над Польщею.

Обрахував
Данило Панікадило

КІЛЬКО АРМІЇ ЗІДАЮТЬ ДЕННО ПОЖИВИ?

Жовніри, що воюють в Европі, зідають денно 11.250 тон поживи. Се обчислено на підставі порцій, котрі видає кождий край на чоловіка в воєнним часї.

Обчислено, що на чоловіка середним числом приходить по 2¼ фунта на день. Говорять, що на війні є від 8 міліонів до 16 міліонів людий. Розуміє ся, ніхто не знає точно, кілько війска там є, але приблизно має бути яких 10 міліонів.

Війна тривала пару днів довше як місяць; за трийцять днів 10 міліонів людий зїли 337.500 тон поживи.

Один тягаровий віз американської зелїзниці може перевезти 20 тон. Се значить, щоб перевезти на один день поживи для 10 міліонів людий треба зужити 560 возів. Коли сих 560 возів поділити на потяги сорок возів в кождім, то треба мати 14 потягів з найбільшими льокомотивами в сїм краю.

Звідси видно, що армія поїдає весь запас поживи, а ті, що вдома, скоро начнуть голодувати. Особливо тяжко тим краям, в котрих тривають битви, як Бельґія, північно-східна Франція, Східні Пруси і Австрія.

Родимці! Складайте жертви на „Фонд визволення України".

БУДЬМО ГОТОВІ!

Спільна нарада делеґатів українських організацій в Злучених Державах в справі теперішного положеня українського народа.

За почином „Головної Української Ради" у Відни зібрали ся делеґати українських центральних організацій в Злучених Державах і редактори їх органів на нараду в Джерзи Сіти дня 8. жовтня 1914. Зі запрошених явили ся:

Дмитро Капітула від У. Н. С., Осип Стеткевич від редакції „Свободи", Омелян Ревюк від редакції „Народної Волі", о. Никола Підгорецький від „Провидіня", Мирон Залітач від редакції „Америки", Іван Матейко від „Гайдамаків", Матвій Хандога від редакції „Гайдамаків", Гнат Кисіль від „Української Громади" і редакції „Пролома", Жиґмонт Бичинський від редакції „Союза", Василь Кузів від пресвітеріянської громади. Свою згоду з ухвалами заявили листовно: о. Йосиф Гануля від редакції „Русина" і Осип Косовий від редакції „Народного Слова".

Предметом наради було: положенє українського народа, витворене війною, наші задачі від теперішнього і найблизшу пору.

По вичерпуючім обговореню нашого положеня, порішено:

Утворити Тимчасовий Комітет, зложений з делеґатів (по одному) всіх центральних організацій, що мають свої органи і вислали делеґатів на наради, який протягом місяця має покликати до житя місцеві міжпартійні організації, а ті уконституовавши ся, мають висилати по одному делеґатови на Перший Український Сойм в Америці. На тім Соймі має вибрати ся Головну Українську Раду, яка має взяти в свої руки провід українського національного житя в Злучених Державах.

До того Тимчасового Комітету рішено вибрати по одному делеґатови з представителів репрезентованих на нарадах центральних організацій. Кромі того порішено, аби, якщо редактор не є ц. делеґатом організації, мав право участи в нарадах. Дальше постановлено візвати до висланя делеґатів до Тимчасового Комітету також ті центральні організації, що мають свої органи, а не взяли участи в нарадах. На случай якби делеґат не міг прибути на засідання Тимчасового Комітету, буде рішено даної організації вислати на заступство заступника делеґата.

До Тимчасового/ Комітету увійшли: Осип Стеткевич, Омелян Ревюк, о. Никола Підгорецький, Іван Матейко, Жиґмонт Бичинський, Гнат Кисіль.

Ухвалено утворити Редакційний Комітет для інформованя чужої преси про українські справи.

—o—

РІШЕНЯ ТИМЧАСОВОГО КОМІТЕТУ.

Тимчасовий Комітет на своїм засіданю, відбутім безпосередно по нарадах делєґатів, порішив:

Заґізвати всіх сьвідомих Українців, аби в кождій місцевости в найблизшім часі скликали віче в справі теперішного положеня українського народа, на тім вічу утворили міжпартійний місцевий комітет для збираня гроший на жертви війни і вибрали одного делеґата на

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СОЙМ,

який відбуде ся в половині падолиста с. р. В тій цїли повинні порозуміти ся зі собою управи, виділи, старшини всіх істнуючих в місци організацій і товариств: запомогових, просьвітних, віроісповідних і других. Всякі партійні чи які други ріжниці, незгодини, непорозуміня треба усунути від наради, які єдино мають обмежувати ся до всім спільної, всім дорогої справи.

Вибрані на місцевих вічах комітети мають самі передержувати зібрані гроші до часу порішеня Першого Українського Сойму.

Звіти про переведене організації, склад комітетів, особи делєґатів, зібрані суми, спосіб ульокованя жертв — належить подавати до Секретаря Тимчасового Комітету, Гната Кисїля, на адресу:

Mr. Hnat Kiseel,
639 E. 11th St., New York, N. Y.

НАДІЙШОВ СЛУШНИЙ ЧАС!

—o—

Повисше подаємо комунікат про нараду відпоручників наших центральних організацій. Короткий, без шумних слів, зате виразний.

Вже від вибуху війни відчули американські Українці відрухово потребу цїлковитого з'єдиненя своїх сил, а доказом сього сї віча та збори, які без нїякого зазиву скликали місцеві організатори, вияснили теперішне наше положенє та збирали жертви на „Фонд визволеня України" чи на инші цїли, які стоять в звязи з теперішною війною. Заходила небезпека, що сї змаганя в поодиноких місцевостях розібють ся, або не викличуть такого успіху, якого мож би надїяти ся під теперішну пору. І тому належить лише радїти, що представчики наших організацій з'їхали ся, щоб надати сїй акції одноцїльний напрям та повести її як слїд.

Ми можемо надїятись, що американська українська суспільність піддасть ся кі, що проводови тимчасового Комітету і всїми силами підопре його змаганя. Виправдї між членами Комітету нема заступників всїх організацій і тому може дехто схоче заключати, що дотичну організацію не запрошено до участи в нарадах. На се можемо заявити, що всї організації були запрошені, деякі навіть визначили своїх відпоручників, одначе сї з ріжних причин не могли прибути. Зосібна, що до репрезентантів Всесьвітлїйшої Епископської Консисторії зазначуємо, що сї дїйсно були визначені, одначе ізза непредвиджених перешкод не могли явити ся. Тому комітет рішив віднести ся до них, щоб вони на будуче взяли участь в нарадах; в той спосіб не бракне нї одного заступника тих організацій, які стоять на становищи самостійности нашого народа. Се додає нам надії, що за своїми провідниками стане весь наш народ, без огляду на політичні чи инші ріжниці в поглядах.

Тому відложім на бік всякі спори, покажім, що ми розуміємо вагу хвилї і вміємо станути понад звичайні справи, які до тепер нас роз'єднювали. Покажім, що ми є народ політично і культурно зрілий і що важна історична хвиля застала нас зовсїм підготованими.

Ійім. на стрічу важних подій, які можуть принести нашому народови волю!

Про угорську Русь.

В тій части Угорщини, що приниргає до Галичини від міста Нового Санча аж по Буковину, мешкають Русини в числі понад пів міліона душ.

Край, який занимають угорські Русини, тягнуть ся довгим вузким пасмом, котрого ширина майже нїгде не є більша понад 10 миль. Більша часть угорських Русинів мешкає в горах а меньша на урожайних землях, де удасть ся також виноград. Місто Берегсас, в околици котрого є найлїпший виноград і відки спроваджують його наші Бойки, лежить вже в мадярській околици, але недалеко від руської землї.

Мешканцї гір подібно як наші Лемки перебувають більшу часть року в чужих краях за заробками. На угорській Руси такєсамо як і між нашими Гуцулами панує страшна лихва жидівська, а відколи побудовано зелїзницї на угорській Руси, число Жидів зросло там в четверо. Всї є Жиди прийшли з Галичини.

Хоч Мадяри всїми силами старають ся тамошних Русинів змадяризувати, то се їм майже не удасть ся, головно тому, що мадярська мова неподібна до руської і Русинови тяжко її навчити ся. Після останнього урядового спису всїх Русинів, що вміли по мадярськи, було на Угорщинї 28.000, з того 23.000 жило в руських околицях, а 5.000 між Мадярами і другими народами. То значить, що ледви кождий 20-тий Русин вмів говорити по мадярськи або на 100 Русинів вміло говорити 5. Мадярів, що вміли по руськи, було 22.000.

На угорській Руси народні школи є двоякі: державні і парохіяльні, такі як у нас були перед 50-ти роками. В парохіяльних школах учать дяко-учителї по руськи і по мадярськи, а в державних лише по мадярськи. Школи державні запроваджено головно в тих селах, де богато Жидів, бо вони за ними дуже побивають ся.

На угорській Руси є двох грецько-католицьких епископів в Унгвари і Пряшеві і 700 грецько-католицьких сьвященників. Однак епископи і майже всї сьвященики почувають себе Мадярами. На 700 сьвященників можна сказати 690 говорить дома лише по мадярськи, і ледви яких 10 по мадярськи і по руськи, то є мішано.

Тамошні руські селяни дїтий своїх майже не посилають до шкіл і тому сьвідомих інтелїґентів на угорській Руси можна почислити на пальцях. На Угорщині між учениками середних і висших шкіл ледви 80 признало ся за Русинів. Перед кількома лїтами отворено в Мармарошськім Сиготї грецько-католицьку бурсу, в котрій між иншими вихованцями є також 12 дїтий руських селян з Угорщини. Є се перші селянські дїти на угорській Руси, котрі ходять до висших шкіл. Виховують їх в мадяронськім дусї і тому можна сумнївати ся, чи з них буде більша користь для угорської Руси між від теперішної тамошної інтелїґенциї, що є цїлком змадяризована і по більшій части навіть добре по руськи не вміє говорити.

В послїдним часї українська ідея хоч поволи, але всетаки знаходить собі доступ до угорських Русинів, що проявляєть ся в зацікавленю галицько-руським житєм і в попитї за українськими книжками.

Особливо книжки казочного і гумористичного змісту знаходять богато читачів, а Франкові „Лис Микита" і „Коли ще звірі говорили" викликують неописаний запал до української книжки. Що на угорській Руси є вже між селянством деякі сьвідомі Українці, вказує, наприклад лист, який редакція львівської „Свободи" одержала від Івана Замана, селянина-заробітника з Вишних Верецьких. Лист сей звучить так: „З глубини серця дякуємо Вам за присланї газети і книжки і за братську любов до нас, притиснених мадярським ярмом. Книжки і газети добре розуміємо, щоби лиш були. А як не розуміти, коли з малими виїмками уживаємо в кождоденній розмові дома тих самих слів, а ті слова, котрих не розуміємо, є або глубшого стилю або такі, що є спільні всїм народам. Ми читали в „Свободї" за злет Соколів і Січий. Слава Вам, Брати Українцї! Ви бодай трохи на свободї, тож боріть ся за волю, зростайте в силу. Зберіть весь нарід український в одну сильну силосну лявіну і приспішіть і нам з помочию в днях недолї і страждань, нам сиротам опущеним і виставленим на поругане, суєлїв. Просимо Вас, даруйте нам які книжки і газети, бо стоїмо на порозї біднотн і не маємо за що їх купити. Се до чого довели нас наші опікуни. А книжки нам потрібні, аби ми із них пізнали, хто ми є, чи справдї ми Мадяри, як то нас учать в школї, чи нї; якого ми народу; яка наша історія в минувшині, чиї ми, за що тепер терпимо всякі недостатки, нужду, недолю, а найбільше тяжку неволю, котру ширять через народні школи, де за кожде руське слово прут на плечі в нагороду дають. Наш піп Мадяр, як побачив, що до мене приходять українські книжки, то закликав мене до себе і каже, аби я українських книжок не читав, бо їх сам дїявол пише і тому вони провадять до гріха. Я йому відповів, щоби з такими словами звертав ся до тих, котрі ще українських книжок не читали і тому могли би йому повірити, але не до мене, котрий вже о вартости українських книжок мав нагоду переконати ся".

УГОРСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО І УКРАЇНЦЇ.

Покищо з теперішної війни одну користь віднесли Українцї: Угорське правительство зрозуміло, що найсильнійшим забороломм проти поширеного москвофільства між угорськими Русинами, є національна сьвідомість. Тому то міністерство просьвіти завело вже з початком біжучого шкільного року науку руську мову у двох найнизших клясах народної школи на руській територіі північної Угорщини. Се стало ся по довгих заходах галицьких Українців. Остаточно інтервенїювали в тій справі ще митрополит Шептицький і епископ Оршинський у гр. Тісы, котрий вкінци згодив ся на такі „концесії" і даного слова додержав.

МОСКАЛІ ПРО СВОЮ АРМІЮ.

Підчас нарад над воєнним буджетом в Думі російські посли в такий спосіб розказували про свою армію:

Посол Атмазов, маючи в руках вирізки з ріжних часописий, говорив, що тиф нищить в російській армії 24 рядів.

Посол Голнев запевнював усїх послів, що російська армія, мимо великого кредиту, який Дума ухвалює що року, не має запевненої поживи та що тисячі возів з припасами поживи прямо пропадають. Підчас російсько-японської війни чотири міліони пудів припасів поживи для війска не доставлено. Половина чобіт та черевиків для війска була невожлива до ужитку. Майже половина коний для перевоженя амуниції та припасів поживи для війска були старі і по короткім походї падали в дорозї. Ревізії в магазинах з мундурами виказали, що приписана скількість мундурів була, але вони були по більшій части сплїснїлі та погнилі.

Посол Шинкарьов говорив, що богато російських ґенералів то нероби, та люди, яким недостає воєнного досьвіду. Дальше говорив, що більшість вояків в російській армії се анальфабети, які, при теперішним способі веденя війни, будуть зовсїм непридатні.

Посол Мансерев пятнував невластиве поступованє військових ґенералів, які не розуміють річи та не мають відповідних кваліфікацій.

Посол Енгельгардт виступав против сильно розвиненої системи протекції в армії. Власти усувають спосібних та дїяльних людий, а натомісць іменують на висші становиска людий, несьвідомих свойого званя.

Так оцїнювали свою армію таки самі Москалї.

РОСІЙСЬКІ УКРАЇНЦЇ І УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ.

На послїдний конвенції Укр. Н. С., котра відбула ся в Buffalo, N. Y. мене, яко українця з російського забору, закидувано ріжними питанями, на котрі доводилось відповідати кождому інтересованому з окрема. Позаяк сї питаня, на мій погляд, мають ширше значінє, я дозволю собі подїлити ся ними з загалом. Може й є загалу вирішали подібні питаня і зостали ся без відповіди, а щоби уникнути того, слїд би на них відповісти. Тому то я хотів би хоч на головнїйші з них дати відповідь.

Найбільше питань одержав я: — „чому російські українцї не вступають до Союза і взагалі до українських організацій в Америці, з'организованих галичанами?".

На мою думку тому, що: І. До недавного часу Р. Н. С. був замкнений для російських українців, яко організація національна, через те, що була організацією „греко-католицькою" і православних українців з Росії не приймало.

II. Тому, що взагалі російські свідомі українцї понайбільший части поступовий елемент і, научений досвідом зі старого краю, остерігався входити в тї двери, з відки дує протягом безоглядного клерикалізму, котрий не спиняєся навіть і перед тим, щоби українську націю охрестити в „греко-католицьку" і проголосити верховними вождями галицьких українців в Америці, що немає і не може бути українця не „греко-католика". А що те проголошене мало своє глубше і ширше значінє, потверджує той факт що до них верховних вождів подавляюча більшість визначнійших галичан мала довіре і пошану, не кажучи вже про маси народні.

III. Загалом кажучи, російський українець не зустрів братнього, теплого відношеня до себе від своїх братів галичан в Америці, котрим історична доля може трошки більше усьміхнулася політичною свободою в Галичині; і замість того, щоби національно брата з Росії і обдарувати його тими дарами, якими обділила їх та політична свобода — галичани в Америці іґнорували українцями з Росії. Бо чи ж робили ся які заходи щоби осьвідомити національно хоч тут в Америці українців з Росії?... Ні! А свідомих українців з Росії оминали як якесь чуженце і знов таки іґнорували, не вислухали, (точнісенько як офіціальна Росія!) і навіть чогось боялися, а часом „ласкаво просили" вийти з залї примиром... конвенційної. Так примиром сталось зо мною, і то два рази! Не хочеться менї про себе говорити, але як факт красномовний хочу зазначити, що на конвенції Р. Н. С. (Нового) в Новім Йорку, як що я приїхав з України, я щиро ціно інтересувався українським рухом в Америці, до котрої що ви приїхав і пійшов поспіхом, щоби мені дозволили бути присутним на їхній конвенції, яко кореспондентові у-

„SVOBODA" (LIBERTY)
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
Published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, at
83 Grand St., Jersey City, N. J.
TELEPHONE: 498 JERSEY CITY

Published by
The Ukrainian National Association of America

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year, for Canada three dollars a year
Single copy: 3 cts

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3 1879

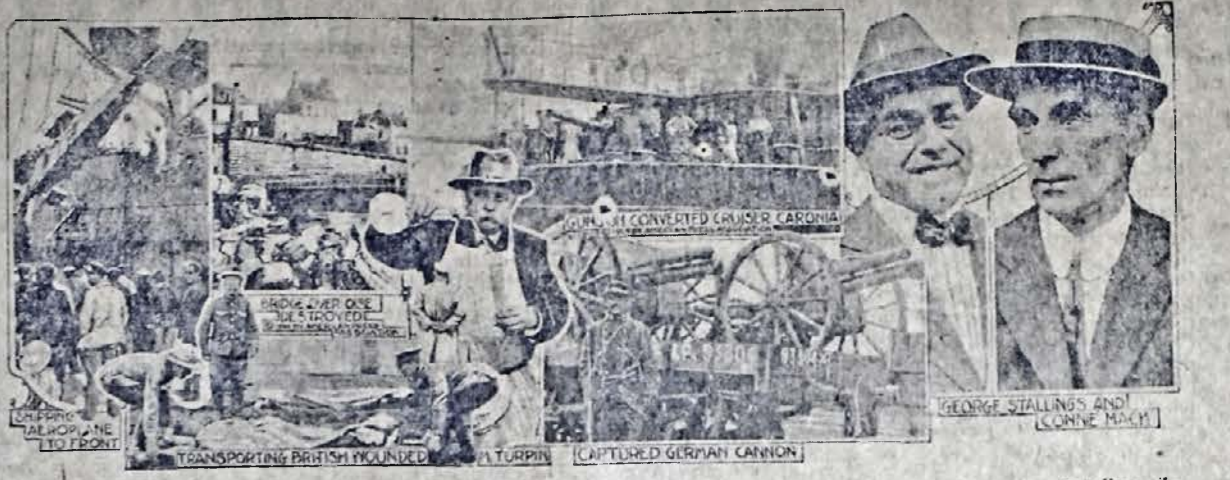
AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Оплачувати газету треба заздалегідь з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий або почтовий мані ордер. Мані ордер, то є грошевий переказ, котрий дістанете від почтира або агента на експресовім офісі, пішліть на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

Дописи просить ся писати лишень на одній стороні картки. Дописи, непригожі до друку, нищить ся, коли з гори не було назначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

З ТИЖНЯ.

Ціла Англія находить ся у великім страху, бо надіє ся кождої хвилі нападу німецьких „цепелінів" на Лондон і инші свої міста. Англійські військові власти приготовляють на сей случай богато аеропланів (літаків), які мають слідити за бальонами Німців і в разі потреби остерігати перед ними свою суспільність та виступати з ними до воздушної битви. — Сотки ранених англійських жовнірів перевозять з терену борби до Англії і приміщують їх у приготованих заздалегідь шпиталях. — Битва здовж ріки Оази (у Франції триває дальше, а уступаюче військо нищить за собою всі мости, щоб тим способом спинити рухи ворожої армії. — Захоплені від Німців гармати перевозять до Англії і там виставляють їх на публичний вид, яко доказ воєнного поводженя союзників. — Англійський пароплав „Каронія", перемінений тепер на корабель воєнний, кружить по мори недалеко Ню Йорку, шукаючи пильно за кораблями, які виїзжають до Европи, та за воєнною контрабандою. — Франція уживає в теперішній війні осібного рода шрапнелїв, винайдених М. Турпіном. — Менаджери Джордж Сталїнгс і Коні Мак приготовили в Філядельфії свої бейсболові дружини, які мають розпочати гру о сьвітове шампіонство.

країнських часописей у Київі і показав відповідні листи і посвідки відповідних часописей. На моє прохане мене „ласкаво попросили" вийти з залі.

Другий раз трапилося се на конвенції „Укр. Н. С." в Бофало. Помимо того, що мене знали особисто багато людий — мене таки також „ласкаво попросили" вийти з залі і навіть в конвенційній залі не дали написати просьби о позволенє бути приєутним на конвенції, а ту „церемонію" мусів виконати за порогом на коліні. Мені й досі не незрозуміло чому се так, коли другі також не делєгати, як і я, але з Галичини і ходили собі свобідно на конвенційну залю, навіть з делєгатськими відзнаками!

Дуже добре, що додержують добре статутів і тільки по виконаню певних постанов статута пускають на конвенційну залю. Але хочеться побажати, щоби сі статути одинаково усіх трактували і щоби усі параґрафи так точно виконувалися.

Ці факти навів лише тому, що **безусловно** правдивих фактів і **провірених** на власні очи не маю, а вірити слухам не хочу, хоч чуток маю дуже багато. Але з тих своїх особистих фактів видно, як відносяться найвисші законодавчі тіла українських орґанізацій в Америці до російських українців. Коли так відноситься конвенція одна і друга, то щож годі говорити про загал? Прецінь народ вибрав найкрасших своїх представників на конвенцію.

Але я є переконаний, що з загалом ще не так є зле. Загал не відносить ся вороже до російських українців. На що маю також багато доказів.

IV. Далі. Одним з важнійших факторів чому російські українці не вступають до Союза є ще й той, що масова еміґрація з України почалася лише найдалі 3—5 літ тому, а перед тим були лише одиниці, що через ріжні обставини кидали рідний край. Останніми роками закінчується масова еміґрація з губерній литовських і білоруських, а починається еміґраційний рух на Україні і то не по цілім обшарі, а лише на Правобережній, се є з Волині, Поділя та Київщини — инші ж части України і досі не еміґрують масово до Америки. Отже не вступають тому, що їх ще нема досить в Америці.

V. Тіж, що вже є тут, з вище наведених причин не вступають до українських орґанізацій, а добавити ще можна і те, що загалом Правобережна Україна менше свідома ніж Лівобережна, отже несвідома маса, само собою розуміється, стоїть одсторонь від всякої національної політики. Крім того, багато Українців і то свідомійших були сильно захоплені революційним рухом в Росії і поробилися затятими так званими „космополітами", для котрих національне питане є найбільшим гріхом, а по найменшій мірі, як то кажуть „пустим звуком".

Тут не можна минути і той факт, що були не одноразові спроби російських українців підійти близше до українців з Галичини і тісно запізнатися з ними, та знов таки на перешкоді тут стала українська духовна інтелеґенція з Галичини, котра безоглядно накидувала ся і накидує ся на людей за те, що він православний, а що він є такий, бо інакшим і бути не міг в Росії. — тому він не винен. І що нарешті має спільного почутє релігійне з національностею? І коли інтеліґенція не може толєрувати свободи совісти, то як же можна того вимагати від простого хлопа, та ще й того хлопа, котрому плюється в душу всякими неслушними обвинувачуванями та лайками вроді „цареславія", про котре той ніколи нічого не чув!?... Бо сей термін уживається лише греко-католицькими проповідниками для своїх місійних цілей. І він є абсолютно не слушний! І коли тими нападами темного несвідомого національно хлопа зражає в корні, то інтелеґентнійший чоловяга лише зниже плечима і стане одсторонь, аби не вмішуватися в зайву справу.

Отже сама галицька інтеліґенція віднихає російських українців від себе і замість того, щоби пробити сталий шлях через державний кордон, то ще рисується своїми ж людьми через той же кордон провалє, котре може витворити такі відносини між українцями з Галичини і Росії, які ми бачимо поміж сербами та хорватами, котрі є тіж серби, а через роботу тих, кому згода шкодить, нині серби і хорвати в страшний спосіб ворогують, що найяскравійше виказалося підчас атентату на Франца-Фердинанда, коли хорвати палили і нищили добро Сербів і убивали їх.

Багато ще можна навести инших чинників і фактів, чому російські українці чують ся чужими серед галичан і як до них відносяться галичани, та мислю досить і тих.

Друге важнійше питане було: — „чого російський українець так затятий в своїм „царославію?" А я би сказав навпаки — „чого галицький українець так затятий в своїм греко-католицтві?" Відома річ, що майже всі свідомійші люде з Росії не мають нічого спільного з православієм, тоді коли галичани... цілком що инше! Російський українець не тільки простий собі селянин, але й інтеліґент не може зрозуміти, чому властиво звуть „царославієм" ту віру, котра до останних літ не була чомусь „царославієм" навіть для греко-католиків? І коли православ'є відограло свою ганебну ролю в політичнім житю Галичини, витворивши політичну течію москвофільства, то не забуваймо, що на Україні немає політичної течії москвофільства. Чиж слушно тоді звати людий невластивими правницями і ще в тім питаню, що для народа темного виявляє найбільшу цінність?!...

Чому він так „затятий" в сім питаню? — Шкода паперу! Кожен знає як дорогі всі ті традиції і звичаї, котрі вкорінилися віками в народі. Кожен знає що мова і віра для народа, як такого, — се весь його світ!... І чи ж варто писати чому він „затятий"? Чи ж варто писати чому галичан „затятий" греко-католик? Кажу — шкода паперу!

Слідуюче питане було: „Чого так привязаний є мало не кожен українець до Росії?"

Щоби відповісти на се питане я прошу рішучо і виразно відокремити Росію офіціяльну від Росії народної, тої демократичної Росії, що за останніх кілька літ по революції духово в масах піднеслася на значний щебель. І коли Ви собі се добре уясните, розділивши ті дві Росії — Вам можна сказати слідуюче:

I. Як можна бути не привязаним до неї, коли в її межах укладається рідний край — Україна. І коли говорить ся про Росію, то розуміється се як про державу, в котрій жиє так богато ріжних народів і так спільно нещасних; і коли говориться про Росію, то Ви не можете від неї в ту хвилю виділити України, котра живцем вросла ся в Росію за кілька столїть вкупного житя, а лише при мові про Росію Ви говорите про ту Росію, котра обведена державними кордонами... А ся Росія — не офіціяльна Росія!...

II. Зазначуючи з гори, що кожен свідомий чоловік з Росії ненавидить офіціяльну Росію — се є уряд на чолі з царем. Але що тичиться московського народу, то він також терпить від свого уряду ті ж самі утиски, як і кожен инший нарід в Росії, хіба за винятком шкіл і мови, бо культурно-просвітні змаганя московського народу зазнають не менші утиски від инших націй. І коли хочете є дивним такий антаґонізм галицьких українців до москалів, яко народа, котрий стає поруч з антаґонізмом московських чорносотенців до інародців. А мені, яко українцеві, соромно, що ті два антаґонізми так рідні між собою! Бо чорносотенці се не представники московського народа! Сам нарід московський не є такий злий, як його уявляють ті, котрі його не знають.

III. Крім привязаности до Росії, як до рідного краю, бо Україна є в межах Росії; крім симпатій до московського народа, яко народа, котрий є найблизшим українцям традиціями, звичаями і т. д. що врешті можна признати за сантіменталізм, одначе не можна виріка тися, що культура московського народа є найблизша українській культурі. Традиції й школи літературні, вихованє, соціяльний і політичний устрій так глибоко сдбили ся на житю тих двох народів, що стали просто рідними одні другим. І природно, українська молода культура, котра тільки но вибивається з пелюшок, черпає всі богатства світової культури з найблизшого джерела се є московського. І се не мильно. Бо московська культура за останні роки підросла дуже високо, перетворивши всі найновійші прояви і здобутки цілого культурного світа при тім зберігши і всі свої характерні й питомі ознаки і риси старо і ново русскої культури. Се доказує про здоровий, так би мовити „орґанізм" московської культури, котрий може все переварити на свою користь, не стративши свого обличча. Українці роблять те само. Принаймні у Росії.

І поступ української культури в Росії є помітний і значний, коли з українством починає рахуватись не тільки московська інтеліґенція, але й офіціальна Росія.

А що під тим зглядом, під зглядом дійсної культури зробила Галичина при значно вільнійших умовах житя? Признаючи де які лаври в ділах політики (хоч на сю тему можна багато говорити і зробити запитань) в справі дійсної культури галицькі українці майже нічого не зробили. А коли є який слід впливу німецької і польської культури то слід неґативний. Замість широти і глибини захвату ознак московської культури — галицькі українці присвоїли собі дрібязковість, плиткість — ознаки міщанства та ще безґрунтовний оптімізм прищепили, котрий властиво під теперішну хвилю европейської завірухи і привів Галичину і цілу Австрію до неминучої руїни. Через те, що німецька а навіть польська культура є дальші від нашої — галичани й зуміли присвоїти собі гірші, неґативні сторони її, а вселиших не змогли переварити своїм орґанізмом. Ви скажете, що московська культура се — азіатська, варварська культура. Ні! Вона такою є лише в уявах де кого, що не хотять дивитися отвертими очима на житє і правду. Не змішуйте уряд з культурою і станете на правдивий ґрунт. Російська культура крім здорових підвалин повна до того благородством, до чого власне й причинився варварський уряд офіціяльної Росії. Всяке незадоволенє і рух революційний підносить стремліня на вершини людського духа, а найбільшого незадоволеня й не можна шукати нігде, як не в Росії, Оте незадоволенє а вислід з него — рух революційний і стали доброю запорукою дійсного розвитку дійсної здорової культури. Відомо, що ситий, задоволений може бути лише добрим міщанином, котрий власне й отроює дійсну культуру.

Трудно навести з якої будь історії тільки благородних подвигів, стільки благородних постатей сильних духом, твердих як криця і свято переконаних в правоту свого діла, що не жахають ся кожної хвилі глянути молохови в вічи во імя людських ідеалів. Бездонною криницею таких святих, благородних постатей є та демократична Росія. Але азіатська, варварська культура не змогла виродити таких благородних характерів! Зрозумійте се.

Після всього сказаного а тим більше пережитого на собі з дитинства, чи ж можна бути не привязаним до тої демократичної Росії? Чи ж можна не симпатизувати московському народові, котрий одинакову долю ділить з українським народом під залізною пятою офіціяльної Росії?

Але се ще далеко до москвофільства, яке найшло собі затишок лише в Галичині.

Ось головнійші відповіди на ті головнійші питаня, які мені задали окремі люди при зустрічі на послідній конвенції. Менших не порушую.

Коли би хто хотів порушити ще деякі питаня я був би дуже радий і постарав би ся відповісти після свого погляду і розуміня справи. Тим більше що як не тепер, то вчетверг, а справу про відношене українців з двох заборів доведеться вияснити. А чим скорше — тим краще. А особливо під теперішну хвилю, а з окрема в Америці.

Ол. Неприцький-Грановський.

Від Редакції: Надіслану нам статю д. Грановського помістили ми тут без ніяких змін. Не можемо, очевидно, лишити її без ніякої відповіди, а сю відповідь помістимо в одній з найблизших чисел „Свободи".

РОЗМЕТ Р. Н. СОЮЗА ЗА МІСЯЦЬ ЖОВТЕНЬ 1914 р.

Член на ціле посмертне платить $1.50, а на половину посмертного 86 цнт.

ДОПИСИ

З DETROIT, MICH.

Наша місцевість вже від давна істнує і много тут проживає Українців, бо певно поверх чотири тисячі. Їм годі було поміститись в одній невеликій церкві, то тому певна часть відлучила ся і побудувала собі другу церкву на Гамтремк.

Окрім того є тут також дві православні церкви, а православні попи перетягають наших людий до своєї віри, осолоджуючи її рублями. Вони використують теперішну европейську війну і виговорюють Бог знає що. Батюшка носить свою ґазету по гавзах та вичитує з неї, що конець Україні, що України не було, нема і не буде. А тимчасом наші Українці не роблять собі з того нічого і стоять дальше при своїи гр.-кат. церкві, скликають ся на наради в справі визволеня України і уладжують віча.

Минувшого тижня (в суботу) відограли тут штуку „Свекруха", котрої вишколенєм заняв ся новий дякоучитель п. Гривнак і упорав ся з нею в дуже короткім часі, бо майже в протягу двох тижнів. А випало се представленє зовсім добре. Галя була переповнена людьми. Присутні гості заховували ся як не мож красше. Деякі так перейняли ся сею штукою, що через цілий час мали сльози в очах. А по кождім відіграним акті греміли гучні оплески.

По представленю відбув ся баль, на котрім бавила ся молодіж дуже прилично. По бали всі розійшли ся домів з великим одушевленєм.

Велика подяка і похвала належить ся всім аматорам і аматоркам за їх труд, а також новоприбувшому дякоучителеви за його так щиру працю, в котрій він найбільше поніс труду.

Дуже гарно роблять Українці з Детроіт, що помимо всяких злиднів не дадуть себе увести в блуд і уміють постояти за собою. Ганьба тим, котрі пійшли до царя ласки шукати! Тримайте ся дальше так як до тепер, та памятайте, що в лучности сила!

Старайте ся внедовзі дати знова яку штуку, а я прийду і других возьму з собою. Гаразд!

Один з присутних.

Не продавай землі.

Гей, прийшли Мазури та Жидки пейсаті:
„Продай, Гусин, землю, будеш гроші мати!
Дамо тобі гроший богато, богато,
Лиш продай нам поле, і ліси, і хату".
— Ідіть, люди, з Богом, куди вам дорога,
Та не приступайте до мого порога!
Не носіть ви гроші, горілку, горішки, —
Землі в чужі руки не пущу ні трішки!
Сховайте сї гроші без ліку, без міри,
Хто продає землю, — не нашої віри!
Богатий ти, жиде, і мошонка повна,
Але заплатити за все — ще не годна.
То прадідна земля і нам тут весело,
Рідні скрізь тут люди і знакомі села.
А хто заплатить нам за сонічко ясне;
Що дня воно гріє, веселе і красне.
Сонічко пригріє на гори, долини,
І у нашу хату сьвітло й тепло кине.
Підуть твої гроші за поле, за хату, —
А хто-ж нам за срібний місяць дасть заплату?
Місяченько ясний над селом мандрує,
Сіє в ночи сьвітло, доріжку пильнує.
А хто-ж заплатить нам за присну біленьку?
На ній ми сиділи, як були маленькі.
Вона й нашим дітям простора і люба,
А продам, — пропаде, як лист сухий з дуба.
Як шумить ліс тужно на горі високій,
Як загремить потік в долині глибокій,
Як зацвитуть квіти понад полонину
Та приберуть землю, мов райську царину,
Як настух в сопілку стане любо грати,
А дівчата в поли як візьмуть співати —
Як тоді тут гарно, як тоді тут любо,
Доси я не бачив, щоб де красше було!
А сей хрест похилий, що стереже хати,
Купиш його грішми, хотів би я знати?
Як сонце загріє і птички співають,
Дерева лісами вже ся розвивають.
Весна прийшла красна, калина зацвила
І кує зазуля, сьвіт розвеселила
І усе співає, цілий край радіє,
— Ще в нас буде красше, — кожде ся надіє.
А хто-ж заплатить нам за погідну днину
І за тихий вечір, за ніч ясну, сину?
Он цвинтар в долині. Там сплять усі мої:
Тато, дід, і прадід на рідному полі.
Над одним он гробом берізка плакуча,
Над другим калина все білоцвитуча.
Там рожі, васильок, там терне зростало, —
Так в житю бувало, так тепер остало.
Зпід могили тихо старі позирають,
Чи добре ґаздую, чи гаразд ся маю?
І що-ж вони будуть та мені казати?: —
— Що ти хочеш, сину? землю продавати?
Не продавай, сину! Ми тяжко стогнали,
Але землю рідну з рук не випускали!
Продам ґрунт чужинцям — де ж ся я подію?
Хиба десь під плотом із дітьми загину?
А буде се гарно для всеї громади? —
Де ґазда маючий, — чужинець засяде?!
Що діти мої би на те все сказали? —:
Що діло доглянув, — то тато продали!
Тож йди геть, чужинче, бо не продам поля,
Ні хати, ні ліса! Іди, куди воля!
Сховай собі гроші та забирай міри,
Хто продає землю, — не нашої віри!
Іди-ж ти, чужинче, від моєї хати,
Не продам нічого, хоч би й бідувати!...

За Коноплицькою переповів Д-о.

Протокол

з XIII. Головної Конвенції Р. Н. Союза в Америці, яка відбула ся на днях від 7-го до 12-го вересня (септембра) 1914 р., в „Elmwood Music Hall", на розї улиць Elmwood and Virginia, Buffalo, N. Y.

(Дальше).

Четвертий день засїданя, 10. вересня 1914.

Засїдане отворив предсїдатель о год. 8.10. П. Михайло Угорчак відчитав спис делеґатів, потім приступлено до читаня протоколу з попереднього дня. Протокол принято і ухвалено як був читаний. Відтак приступлено до дальшої дискусії над „Просьвітною Комісією". В дискусії забирало голос много делеґатів, з яких одні промовляли, щоби „Просьвітна Комісія" була зависимою від Союза, і щоби члени її входили в склад головного уряду Українського Народного Союза; друга знова часть делеґатів була за тим, щоби „Пр. Ком." була відрубним і самостійним тїлом, одкак від контролею Р. Н. Союза згладно від контролею його контрольної комісії. Дальше раджено над тим, з кількох членів має складати ся „Просьвітна Комісія": з пятьох чи трох. Над тою справою вивязалась досить широка дискусія. По дискусії слїдували внесеня.

О. Пристай поставив внесене: 1) що „Просьвітна Комісія" має складати ся з трох членів; 2) щоби та Комісія увійшла в компакт з епископом, для порозуміленя, щоби в просьвітній роботї сеї Комісії взяло участь і духовенство; 3) щоби просьвітну роботу припоровити більше для дітий і щоби видати шкільний буквар. Подібне внесене поставив і п. Титла. Внесене о. Пристая зістало принято і ухвалене. Відтак ухвалено, що „Просьвітна Комісія" має входити в склад головного уряду У. Н. Союза.

Потім еще деякі делеґати забирали голос в формальних справах, а по скінченю тихже приступлено до ставленя кандидатів на членів „Пр. Комісії". На кандидатів зістали поставлені слїдуючі: **Др. Сіменович, В. Лотоцький, Дм. Андрейко, В. Гришко, о. Пристай, Ол. Неприцький-Грановський, о. Сполїтакевич і С. Кучма.**

Відтак мало наступити голосоване. Перед голосованем запитав предсїдатель присутних, як хотять голосувати: тайно чи явно, і попросив присутних делеґатів, щоби ті, котрі хотять голосувати явно, повстали з місць. В результатї показалось, що є значна більшість, аби голосувати явно.

По сїм піддав п. предсїдатель під голосоване кандидатів. Зістали вибрані: Др. Сіменович, В. Лотоцький і Дмитро Андрейко.

По виссліді виборів забрав слово др. Сіменович і зголосив свою резиґнацію. На місце д-ра Сіменовича вибрано о. В. Сполїтакевича.

По сїм відчитав п. Сем. Ядловський телеґраму від стейтового секретаря з Трентон, Н. Дж., в якій донесено, що зміна назви Р. Н. Союза зістала принята. Телеґрама ся звучить:

State House
Trenton, N. J.

Sept. 10, 14.

Simon Yadlowski
c/o Elmwood Music Hall,
Buffalo, N. Y.

Certificate of change name received and filed September ninth.

David S. Crater, Sec'y of State.

Відтак пояснив, що коли ми уже се маємо, мусимо сейчас приступити до поправки чартеру. Щоби се мож зробити, мусимо насамперед ухвалити резолюцію, так само як ухвалено резолюцію щодо зміни назви і сейчас вислати її до затвердженя до стейтового секретаря в Трентон.

Резолюція сїя звучить:

Upon motion regularly made and seconded the following resolution was carried unanimously:

Whereas the experience of the past seven years has demonstrated that in some particulars the original certificate of incorporation of this association, dated February 21st, 1907, wherein are expressed the purposes, objects and powers of this association, requires alteration and amendment in order to broaden and amplify the purposes, objects and powers of the association;

And whereas the Supreme Trustees have submitted to this convention of members and their representatives an amended certificate of incorporation, a true copy whereof is hereto annexed, to take the place and stead of said original certificate of incorporation;

Now therefore be it resolved by the members, by them and their representatives in convention assembled according to the rules and by-laws of this association, to amend, alter and modify the said certificate of incorporation, commonly known as the charter, in manner and form as specifically set forth in the copy thereof submitted by the said Trustees and annexed hereto;

And be it further resolved, that the Supreme Trustees be and the same are hereby authorized and directed to execute, acknowledge, record and file an amended certificate of incorporation, in manner and form as specifically set forth in the copy thereof submitted by the said Trustees and annexed hereto, modifying, changing and altering the original certificate of incorporation of this association, and to take the place and stead thereof;

And be it further resolved, that the Supreme President and Supreme Recording Secretary verify these transactions by their affidavits to be annexed to and filed with said amended certificate of incorporation.

Amended certificate of incorporation of Ukrainian National Association.

(Formerly The Little Russian National Union of America).

This is to certify, that we, Dmitro Kapitula, Michael Uhorchak, Simon Yadlowski, Alexis Sharshon and Andrew Sawka, the Trustees of the Ukrainian National Association, an association organized under an act of the Legislature of the State of New Jersey, entitled "An Act to incorporate associations not for pecuniary profit," approved April 21st, 1898 and the several supplements thereto and acts amendatory thereof, under the name and appellation of "The Little Russian National Union of America," do make this our certificate which shall take the place of the original certificate of incorporation of this association, dated February 21st, 1907, and filed in the office of the Secretary of State, February 26th, 1907, as an amended certificate of incorporation, and to that end we do hereby certify and set forth:

First: The name or title of this corporation is Ukrainian National Association.

Second: The purposes and objects for which this corporation is formed are to promote unity, social intercourse and social relations and to diffuse principles of benevolence and charity among Ukrainians and their descendants residing within the United States and its possessions and within the Dominion of Canada, to secure their moral and mental development, to educate and instruct them in the principles of free government, American institutions and laws, and for these purposes to open, organize and maintain schools, libraries and other educational facilities, to arrange and provide for their entertainment and amusement, to publish and circulate among them literary and educational publications and newspapers in their own and in the English tongue.

It shall also be the purpose and object of this corporation to provide a fund for the relief of disabled and destitute members and their families and to contract with the members to pay funeral expenses and death benefits for such sum and under such conditions and in such manner as the rules or by-laws adopted from time to time by said association may provide, thereby agreeing to pay said death benefits to the husband, wife, father, mother, son, daughter, brother, sister, legal representatives of such member or to persons dependent upon such member, after his or her death. The rules and by-laws regulating the payment of the funeral expenses and the benefits herein provided as well as all other matters may from time to time be amended, altered, modified, enlarged and otherwise changed by a convention of representatives of the members.

This corporation shall consist of a Supreme Assembly and such Subordinate Assemblies as may hereafter be established in accordance with the rules and by-laws. The Supreme Assembly and Subordinate Assemblies may be composed of members of this corporation, resident in the State of New Jersey or in any other state, territory or possession of the United States or Province of the Dominion of Canada and this corporation through its Supreme Assembly or during its recess, through its Supreme Trustees, shall have power to organize, establish and maintain in other states and territories in the United States and in its possessions and in the Provinces of the Dominion of Canada Subordinate Assemblies or branches composed of members of this corporation, which may have their own officers, subject however, to the supervision and direction of the Supreme Assembly of this corporation.

The places where this corporation is carrying on, perfecting and consummating and will carry on, perfect and consummate these purposes and objects are the State of New Jersey and in such other states, territories and possessions of the United States and Provinces of the Dominion of Canada as the Supreme Assembly shall determine. The location of its principal office in this state is in the City of Jersey, Hudson County, at No. 83 Grand Street, and the Agent therein and in charge thereof, upon whom process against this corporation may be served, is Simon Yadlowski.

The Board of Trustees of this corporation is composed of five members and the following persons were duly elected trustees for the first year of the corporation's existence:

Konstantine Kirezow,
Theodosius Labowsky,
Stephen Makar,
Alexis Sharshon,
Simon Yadlowski.

The officers of this corporation shall be elected by the members, by their representatives, in a convention duly constituted in accordance with the by-laws, which convention may be held in the State of New Jersey or in any other state of the United States or Provinces of the Dominion of Canada.

In testimony whereof, we the undersigned, do hereby make, report and file this certificate on this Tenth day of September, in the year of our Lord, One thousand Nine hundred and fourteen.

Signed, sealed and delivered in the presence of

Henry Kreiss.

(Seal) Dmitro Kapitula,
(Seal) Michael Uhorchak,
(Seal) Simon Yadlowski,
(Seal) Alexis Sharshon,
(Seal) Andrew Sawka.

По відчитаню резолюції в анґлїйськім язицї і по вияснению її по українськи на поставлене і поперте внесене сю резолюцію одноголосно принято.

По залагодженю повисших справ приступлено до дальшої дискусії над орґаном „Свобода".

До голосу записало ся понад 30 делеґатів і вивязалась широка дискусія над справою, в якім напрямі і дусї має „Свобода" редаґувати ся. Всї майже бесїдники, які в тій справі забирали голос, висказались за сим, щоби на будуче „Свобода" не мішалась до справ парафіяльних; дальше, аби „Свобода" абсолютно закинула особисті полеміки і напади, але щоби вона була ґазетою популярно-науковою, редаґованою в національно-демократичнім дусї, щоби містила статї чи розвідки історичні, наукові і економічні та щоби вона була приступною до читаня як для старших так і для молодїжи, а також щоби більше занималась робітничими справами. Задачею однак „Свободи" має бути відпирати всякі напади на „Український Нар. Союз" і його уряд та пятнувати зрадників українського народа.

Відтак слїдували ріжні внесеня в тій справі.

О. Сполїтакевич поставив внесене: 1) щоби „Свобода" увійшла в порозуміне з другими орґанами иньших орґанізацій, аби занехати на будуче взаїмні полеміки, що наносять тільки шкоду тим орґанізаціям, які провадять між собою ґазетярську борбу; 2) щоби не писати про парафіяльні справи, які є звичайно надсилані в роді донесий, а відносять ся лиш до хвилевих непорозумінь в поодиноких парохіях; 3) заперестати поміщувати особисту лайку і напади, як се до того часу водило ся; 4) щоби видавати „Свободу" три рази на тиждень.

О. Гривнак ставить подібне внесене як його попередник, з тим лише додатком, щоби не поміщувати на будуче книжкових повістий як „Розбійник Кармелюк", а також уникати довжезних справоздань Союзових, не поміщувати новоприступивших членів і иньших алиших річий. Заявив також, що „Свобода" має бути редаґована в напрямі народно-демократичнім.

Відтак забрав слово в справі редаґованя „Свободи" о. Балог. В своїй бесїдї вказав він на конечну потребу зміни напряму в редаґованю „Свободи", обставючи за сим, що вона не повинна мішатись до справ парафіяльно-церковних; дальше повинна би більше занятись справами науковими, економічними, історичними та робітничими, одним словом, „Свобода" повинна бути зеркалом Українського Народного Союза. Він поперое оба внесеня своїх передбесїдників і доказував, що „Свобода" повинна бути редаґована в напрямі національно-демократичнім; 2) має бути ґазетою робітничою, т. є. займатись більше справами робітничими ніж парафіяльними 3) не мішатись в справи церковні, а більше містити в „Свободї" статий наукових, т. є. перетворити її на ґазету популярно-наукову; 4) щоби всякими силами боронити Український Народний Союз перед ворожими нападами.

П. Бажан додає від себе, щоби всї напади на Укр. Нар. Союз, які би походили чи то від сьвітських людий чи від сьвященників, безпощадно відпирати.

Внесене о. Сполїтакевича, поперте иншими делеґатами, а іменно точки 1-шу, 2-гу і 3-ту одноголосно ухвалено. Точку 4-ту відложено на пізнїйше.

На сїм передполудневе засїдане замкнено, а слїдуюче назначено, з причини, що делеґати мали фотоґрафувати ся, на годину 3-ту пополудни.

Засїдане пополудневе.

Се засїдане отворив предсїдатель о год. 3-тій. Ухвалено внесене, щоби задля спізненої пори спису делеґатів не читати. Дальше приступлено до дискусії над орґаном „Свобода", в якім форматї і кілько разів на тиждень має виходити. Над сею справою вивязалась дуже широка дискусія, в якій забирало голос споре число делеґатів, що упоминались, аби „Свобода" зістала щоденником. В сїй справі забрав слово п. М. Угорчак і пояснив, що се абсолютно буде неможливим, щоби видавати „Свободу" яко щоденник, бо на се нема відповідних фондів. По сїй заяві домагались делеґати обясненя сеї справи через п. А. Савку, завідателя „Свободи". Пан Савка, забравши слово, заявив, що се неможливе, щоби „Свободу" видавати яко щоденник, по перше, що ми маємо лишень одну машину, на якій можна друкувати „Свободу", отже як би вона хвилево попсулась, „Свобода" би не могла вийти на час. По друге, члени мусїли би, як би „Свобода" виходила яко щоденник тільки по 4 сторони, платити принайменьше 26 центів місячно. Над сею заявою вивязалась довга дискусія, в якій забирало голос богато делеґатів, котрі не вірили в так великі кошти. Рішено післати двох людий з п. Савкою на чолї по деяких друкарнях, щоби переконати ся, які можуть бути евентуальні видатки на таке видавництво. Дискусію над сею справою перервано і виделеґовано до сеї комісії пп. Кучму, Лаврунка і п. Савку.

По сїм приступлено до дискусії над видавництвом словеньскої „Свободи". В сїй справі забирало голос много делеґатів, а спеціяльно угроруські делеґати. О. Данилович радив, щоби слов. „Свобода" виходила в відношеню до української як 1 до 2. Спротивились сему деякі делеґати, з чого вивязалась довга дискусія. Остаточно на внесене п. Юрія Зунка ухвалено словеньску „Свободу" видавати два рази на тиждень по чотири сторони.

Відтак слїдував рефат п. Володимира Лотоцького, співредактора „Свободи", в справі зорґанізованя політичної орґанізації „Народна Рада". В своїм рефератї підніс він, що така орґанізація тут в Америцї є нам конечно потрібна, не тільки зі згляду на теперішну ситуацію в Европі, але й для самого піднесеня політичного духа серед американських Українців, і представив, що всї народи уже такі орґанізації мають, отже і ми не повинні позаду лишатись. Відтак прочитав манїфест, який він зредаґував. Сей манїфест звучить:

ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДА У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ!

Переживаємо тепер велику хвилю, яка може бути переломовою в житю цїлої Европи, а зокрема в житю 30-міліонового українського народа.

Теперішна війна в Европі може довести до нового перевороту в европейських державах; може довести до основної їх перебудови; може дати почин, що народи, котрі стогнали доси в тяжкій неволї, будуть покликані до нового, самостійного житя. Можуть повстати по війнї нові національні держави, між ними й Україна.

Самостійна українська держава — се мрія кождого сьвідомого Українця. Кождий з нас бажав собі здійсненя сеї мрії і вірив у нього, але се здійснене було таке далеке.

* * *

Терпів наш нарід польську неволю під Австрією, мадярську неволю під Угорщиною, але найтяжшу неволю під Росією, бо там царі і їх уряди від 260 лїт гнобили 35-міліоновий український нарід та стремїли до того, аби його цїлком знищити яко націю, а заграбивши його рідну мову та убивши в нїм сьвідомість народної окремішности, — віддати сей свободолюбивий нарід, давнїйший від московського — на поталу тому північному грабіжникови разом з урожайними землями та великими земними скарбами України.

І вже царський уряд та всї московські загорільцї і наші яничари співали „вічную память" славному українському родови, а над широкими степами „де кров Ляха, Татарина морем червонїла", розпостер був ангел смерти свої чорні крила.

Ту тяжку неволю наш нарід глибоко відчував та оплакував долю України в народних думах і піснях. Не диво, що в тих піснях український нарід співав, що московська неволя гірша неволї турецької, неволї бісурменської.

Але в остатних кількох десятках лїт Українцї, пробуджені великим Шевченком, кинули сльози, а взяли ся до дїла. Взяли ся кувати народну сьвідомість, сю твердиню, о яку можуть розбити ся всї затїї царської Московщини, що стремлять до знищеня України.

* * *

І зляками ся сеї твердинї цар, його уряд і всї слуги та посїпаки: зляками ся, бо найбільше фортів сеї ворожої йому української твердинї є не під його пановaнем, не під його кнутом, але в Австрії, де завдяки конституції Українцї вспіли їх побудувати.

І коли цар збирав війска проти Австрії, то не з ворожнечі до дому Габсбурґів, котрий російські царі нераз боронили; не в обороні Сербії, яка була для Росії тільки тодї добра, коли їй служила, а позатим Росія за неї не дбала, — але проти українських фортів в Австрії.

Росія вибрала ся знищити українську народну сьвідомість і все те, що вона здвигнула на нашій землї в Австрії.

Війна Росії — се війна за Україну. Се не є жадна тайна і з тим не криють ся анї російський уряд анї його посїпаки.

Царський уряд і його посїпаки, а також само і всї ми Українцї розуміємо добре, що Росія здобуває тепер в Галичинї і на Буковинї форти українські.

Царський посїпака і найбільший ворог українського народа ґраф Володимир Бобріньский торік заповів, що Росія не буде спокійна, поки не застромить побідного трикольорового прапора на Карпатах.

Тепер вже, як доносять вісти з Росії, цар іменував того Бобріньского ґубернатором занятої частини Галичини з осїдком у Львові. Може вже він голосити, що сповнило ся його віщоване, але до повної побіди ще далеко. Хто знає, чи не лишить ся в Карпатах тільки самий російський прапор, а війско з ґрафом Бобріньским втече далеко на схід аж поза Днїпро і Дон.

Все те нинї ще тільки загадка...

* * *

Проти варварської Росії станула Австро-Угорщина й Німеччина. Не за волю України пійшли вони битись, але за свої інтереси, бо в їх інтересї лежить, щоби ослабити свою суперницю Росію. Осягнути се можуть в той спосіб, що відірвуть від Росії Україну і Польщу. Але по неволї борють ся ті держави і за нашу волю, бо коли зломлять силу варварської Росії, то тимсамим освободять наш нарід.

Ми Українцї, де би ми не жили, не маємо причини бути приятелями анї Австрії анї її союзницї Німеччини, бо в Австрії мимо того, що там конституція, терпів наш нарід з ласки Габсбурґів польську неволю, але в теперішну хвилю так обставини зложили ся, що ми мусимо стануги по сторонї Австрії, бо сьміло можемо сказати, що побіда Австрії — се наша побіда, а невдача Австрії се наша невдача.

Коли Росія буде побита, може прийти або повне визволене України, або бодай внутрішний перестрій Росії, який дав би свободу всїм її народам, отже і українському.

Ми не є ворогами московського народа, лише московської неволї, а усунене сеї неволї було би добром також і для московського народа. Отже ми бажаємо йому тільки тоїсамої волї, що й собі.

Колиж би російська держава побідила, то се було би великим нещастєм для всіх її народів, бо неволя, в якій тепер вони стогнуть, ще побільшила би ся. А найбільше потерпів би на тім український нарід, бо державна Росія знищила би всі його національні здобутки, які осягнув в конституційній Австрії.

З уваги на те желаємо Росії погрому і розпаду: за Переяславський договір зломаний царями; за Полтаву; за гетьманів наших понижених; за зруйноване Запорожської Січи; за кости козацькі, на яких побудовано Петербурґ; за скованє душі — рідної нашої мови; за Сибір і тюрми; за сльози жінок і дітий українських... За сотки літ знущань, літ неволї...

Желаємо побіди конституційній Австрії й Німеччині над варварською самодержавною Росією. Може доля судила, що ті держави заплатять українському народови волею за те, що він грудьми своїх синів хоронив довгі віки західну культуру перед татарським і турецьким залївом...

* * *

Там, далеко, за морем, на наших землях вже проливає свою кров півтора мілїона українського цьвіту. Покликано синів України під оруже — брата на брата. Покликано їх бити ся за чужу справу. Але може їх кров даремно не буде пролита; може з неї виросте воля України. Може в 100-літні роковини уродин великого Шевченка сповнить ся його віщоване. Дух Тараса кличе синів його Вітчини:

......Вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кровю
Волю окропіте!
І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте помянути
Не злим тихим словом!

І може здійснять ся пророчі слова Кобзаря. Може ще в ювилейнім році Шевченка пійдуть на його могилу помянути його — вольні сини України.

Вірмо, бо кличе до України і живий бо дух Шевченка до нас кличе його безсмертним словом.

Вірмо, бо кличе до України і живий ще Іван Франко:

Прийде час і ти огнистим видом
Засяєш у народів вольнім колї,
Труснеш Кавказ, впережеш ся Бескидом,
Покотиш Чорним Морем гомін волї
І глянеш як хазяїн домовитий
По своїй хатї і по своїм полї.

* * *

Чогож Українська Народна Рада відзиває ся нинї до Вас, Братя Українцї у Злучених Державах?

Не кличемо Вас: До зброї! — але до иншої помочи рідній Вітчині. Не поможемо оружем, то поможімо иншим ділом!

Се діло — се твір нашої праці — гріш. Кождий з нас мусить віддати, кілько може, на народний жертвенник, для помочи Вітчинї в таку важну хвилю.

Мусимо для помочи Вітчини утворити

ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ!

Сею помочию займеть ся Українська Народна Рада яко представниця загалу Українців у Злучених Державах, а буде її треба може навіть дуже скоро.

Війна може скінчити ся в короткім часї, а можуть зачати ся мирові переговори і то власне на землї Вашінґтона. В такім випадку Українська Народна Рада може і повинна віддати нашій Вітчині як найбільшу поміч. Її обовязком буде скликати віча, наради, видавати книжки для поінформованя про українську справу та виготовити меморіял на мировий конґрес.

На все те треба гроший, гроший і ще раз гроший і то від нікого иншого, тільки від нас самих.

* * *

Без огляду на те, як війна скінчить ся, ті заходи У. Н. Ради у Злучених Державах є конечні і треба до них скоро взяти ся. Крім того У. Н. Рада може зібраними грішми підпомогти найнещасливійші родини в старім краю по війні, або українські орґанїзації на російській Україні, коли би там по війні вибухла революція і треба було скорої помочи.

В кождім разі наша загально-народна політична орґанїзація на вільній американській землї мусить мати як найскорше і як найбільші фонди і сподіває ся, що жаден сьвідомий Українець-патріот не відмовить своєї жертви.

* * *

Кінчимо отсими словами Івана Франка:

Чи побіди довго ждати?
Ждати — довго! То й не жди-ж!
Нині вчи ся побіджати,
Завтра певно побідиш.
Таж не даром цьвіт розцвив ся!
Чейже буде з цьвіту плід!?
Таж не даром пробудив ся
Український жвавий рід.
Таж не даром іскри грають
У очах тих молодих!
Чей нові мечі засяють
У правицях у твердих!?
Довго нас недоля жерла,
Досі нас наруга жре;
Та ми крикнім:
Ще не вмерла,
Ще не вмерла і не вмре!

В Бофало, дня 10. вересня, 1914.

ЗА УКРАЇНСЬКУ НАРОДНУ РАДУ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ:

Дмитро Капітула. Семен Ядловський. Алексій Шаршонь. Михайло Угорчак. Осип Стеткевич. Володимир Лотоцький Богдан Дуткевич. Андрій Савка. Дмитро Андрейко. Василь Гришко.

Відчитаний манїфест принято гучними оплесками.

Пан В. Лотоцький запропонував, щоби вибрати комітет з 10 членів. Нїм прийнила пропозиція п. Лотоцького під голосованє, витворилась над сим дуже оживлена дискусія. Перший забрав слово п. Ядловський. В своїй бесїдї зазначив він, що така „Народна Рада" уже істнує, а почин до неї дав головний екзекутивний комітет Р. Н. Союза. До неї входило 8 членів, а то: пп. Дм. Капітула, Ал. Шаршонь, С. Ядловський, М. Угорчак, Й. Стеткевич, В. Лотоцький, Б. Дуткевич і А. Савка. Тепер же повинні ми вибрати нову Раду, бо як сказано висше, ся Рада була тимчасова. Дальше заявив, що та „Народна Рада", се буде тїло чисто політичне, в склад якої увійдуть Українцї всіх партий і ріжних переконань, бо тут розходить ся лиш о те, що коли нас уже тут зїхалось так велике число з усіх закутин Злучених Держав, ми мусимо уже на тім місци дати почин до позитивної роботи.

В дискусії, яка над тим вивязалась, забирало голос богато делеґатів і остаточно ухвалено, щоби сих 8 людий, які уже дали почин, зістали на тих становищах надальше, а для доповненя до десяти вибрано пп. Дм. Андрейка і п. В. Гришка. На сїм справу „Народної Ради" покінчено і приступлено до просьби о. Даниловича, яка відносилась не тільки до делеґатів і членів Українського Народного Союза, але до цїлої американської суспільности.

В своїй просьбі апелював о. Данилович, щоби українська суспільність доложила всїх своїх сил до збираня жертв на вдів і сиріт по поляглих на війнї наших братах, а також і для калїк з війни. Справу сю відложено на пізнїйше.

Приступлено відтак до справозданя виборчої комісії.

Пан Левчик, яко предсїдатель виборчої комісії відчитав вислїд голосованя і подав кандидатів на головний уряд У. Н. Союза. Вислїд представляєть ся так:

Кандидати на головного предсїдателя.

1. Дмитро Капітула дістав голосів 343
2. Стефан Миляновић дістав 118
3. Семен Ядловський дістав 10
4. Теодозій Талпаш дістав 3
5. Петро Мотало дістав 2
6. Теодозій Пацала дістав 1
7. Йосиф Ялечко дістав 1
8. Семен Баль дістав 1

На духовного управителя.

О. Василь Гривнак дістав 1

Кандидати на головного містопредсїдателя.

1. Петро Мотало дістав 101
2. Іван Ваверчак дістав 71
3. Михаїл Грацонь дістав 55
4. Андрій Стефанович дістав 34
5. Онуфрій Шараварко дістав 29
6. Юрій Бачик дістав 21
7. Василь Калина дістав 21
8. Йосиф Качмарчик дістав 13
9. Василь Левчик дістав 12
10. Николай Ваверчак дістав 11
11. Фльоріян Вовчко Кульчицький дістав 10
12. Олекса Витяз дістав 9
13. Николай Николишин дістав 8
14. Іван Парипяк дістав 5
15. Теодозій Талпаш дістав 4
16. Іван Глова дістав 2
17. Дмитро Капітула дістав 2
18. Йосиф Ялечко дістав 2
19. Стефан Маційовський дістав 2
20. Осип Стеткевич дістав 1
21. Михайло Петровський дістав 1
22. Михаїл Заверуха дістав 1
23. Никита Джмелик дістав 1
24. Гавриїл Онущак дістав 1
25. Верещак дістав 1
26. Володимир Каськів дістав 1

Кандидатки на головну містопредсїдательку.

1. Марія Білик дістала 245
2. Марія Тиханська дістала 10
3. Марія Черемшак дістала 10
4. Зузанна Ропак дістала 33
5. Анна Бойка дістала 29
6. Катерина Бревка дістала 26
7. Олена Прийдун дістала 18
8. Катерина Турчин дістала 17
9. Варвара Юґас дістала 8
10. Марія Виелоцька дістала 7
11. Юліянна Барней дістала 3
12. Катерина Бойчик дістала 1
13. Пилянська дістала 1

Кандидати на головного рекордового секретаря.

1. Михайло Угорчак дістав 323
2. Йосиф Ялечко дістав 94
3. Семен Ядловський дістав 35
4. Антін Ониськ дістав 11
5. Андрій Стефанович дістав 4
6. Володимир Каськів дістав 2
7. Стефан Миляновић дістав 1
8. Петро Мотало дістав 1
9. Онуфрій Шараварко дістав 1
10. Василь Гришко дістав 1

Кандидати на головного фінансового секретаря.

1. Семен Ядловський дістав 397
2. Михайло Угорчак дістав 40
3. Йосиф Ялечко дістав 29
4. Володимир Каськів дістав 10
5. Андрій Стефанович дістав 2
6. Володимир Лотоцький дістав 2
7. Гавриїл Онущак дістав 1
8. Іван Глова дістав 1
9. Андрій Шостак дістав 1
10. Михайло Мардиняк дістав 1

Кандидати на головного касієра.

1. Алексій Шаршонь дістав 272
2. Михайло Мардиняк дістав 103
3. Гавриїл Онущак дістав 59
4. Іван Глова дістав 28
5. Іван Парипяк дістав 8
6. Михайло Заверуха дістав 2
7. Йосиф Ялечко дістав 1
8. Олекса Мартинюк дістав 1

Кандидати на відвічального редактора.

1. Йосиф Стеткевич дістав 230
2. Володимир Лотоцький дістав 115
3. Олександер Непрuцький Грановновський дістав 9
4. Грамолски дістав 2
5. О. Лотович дістав 2
6. Дмитро Андрейко дістав 1
7. О. Восокевич дістав 1

Кандидати на завідателя „Свободи".

1. Андрій Савка дістав 434
2. Володимир Лотоцький дістав 10
3. Андрій Стефанович дістав 2
4. Свирбук дістав 2
5. Лазарчук дістав 2
6. Дмитро Капітула дістав 1
7. Евстахій Сойка дістав 1

Кандидати на головних контрольорів.

1. о. Валентин Балоґ дістав 381
2. Василь Левчик дістав 140
3. Володимир Каськів дістав 132
4. Михайло Петровський дістав 108
5. Йосиф Ялечко дістав 73
6. Др. Іван Копистянський дістав 19
7. Григорій Пинюк дістав 17
8. Юліян Павчак дістав 41
9. Яків Квачан дістав 33
10. о. Мирон Данилович дістав 31
11. Стефан Демків дістав 31
12. Петро Мотало дістав 29
13. Петро Зелїнський дістав 25
14. Іван Глова дістав 24
15. Олекса Витяз дістав 16
16. Андрій Стефанович дістав 16
17. Іван Голда дістав 14
18. Антін Ониськ дістав 14
19. Стефан Миляновић дістав 14
20. Павло Рифун дістав 14
21. Йосиф Липський дістав 13
22. Стефан Чіснок дістав 13
23. Семен Кучма дістав 13

Кандидати на радних.

1. Іван Глова дістав 131
2. Стефан Мельник дістав 98
3. Николай Ваверчак дістав 95
4. Теодозій Талпаш дістав 87
5. Андрій Стефанович дістав 73
6. Андрій Гальчак дістав 69
7. Дмитро Сова дістав 68
8. Андрій Шквір дістав 68
9. Теодор Шумейко дістав 62
10. Василь Гришко дістав 61
11. Петро Феш дістав 59
12. Іван Ваверчак дістав 58
13. Михайло Глинянський дістав 58
14. Юрій Зунко дістав 57
15. Петро Белзецький дістав 55
16. Іван Полянський дістав 54
17. Теодозій Пацала дістав 46
18. Іван Боросевич дістав 46
19. Василь Стецула дістав 43
20. Ст. Подольський дістав 42
21. о. Мирон Данилович дістав 38
22. Григорій Озоґа дістав 36
23. Іван Дрозд дістав 35
24. Михайло Мардиняк дістав 32
25. Тимко Кривовяз дістав 34
26. Николай Рословович дістав 31
27. Петро Мотало дістав 30
28. Петро Сікорський дістав 30
29. Григорій Ковалевич дістав 30
30. Олекса Витяз дістав 29
31. Семен Петрочко дістав 29
32. Теодор Зелинка дістав 28
33. Йосиф Цановський дістав 27
34. Андрій Мільо дістав 25
35. Семен Баль дістав 25
36. Гавриїл Онущак дістав 25
37. Михайло Петровський дістав 25
38. Михайло Грацонь дістав 24
39. Антін Дронжевський дістав 24
40. Іван Мотлюк дістав 24
41. Амброзій Тигла дістав 22
42. Іван Зеленяк дістав 21
43. Андрій Шостак дістав 20
44. А. Макара дістав 20
45. Михайло Заверуха дістав 20
46. Йосиф Ялечко дістав 19
47. Николай Пущик дістав 18
48. Данько Шкурат дістав 18
49. Іван Пастущин дістав 18
50. Даниїл Павлик дістав 18
51. Семен Кучма дістав 18
52. Павло Рифун дістав 17
53. Стефан Маційовський дістав 17
54. Іван Корба дістав 16
55. Юрко Гірняк дістав 16
56. Стефан Шиманський дістав 15
57. Іван Парипяк дістав 15
58. Матвій Фриницко дістав 14
59. Юліян Павчак дістав 13
60. Василь Левчик дістав. 13
61. Василь Лаврушко дістав 13
62. Яків Красновський дістав 13
63. Стефан Чіснок дістав 12
64. Володимир Береза дістав 12
65. Никита Джмелик дістав 12
66. Андрій Цебак дістав 11
67. Дмитро Завойський дістав 11
68. Гавриїл Ящишин дістав 11
69. Теодор Юревич дістав 11
70. Емілїян Скородинський дістав 10
71. Журко дістав 10
72. Іван Капитанюк дістав 9
73. Василь Калина дістав 9
74. Елько Вітиняк дістав 9
75. Іван Голда дістав 9
76. Володимир Каськів дістав 8
77. Антін Ониськ дістав 8
78. Михайло Фільо дістав 8
79. Никита Гурей дістав 8
80. Алесандер Трембач дістав 8
81. Николай Вовчук дістав 8
82. Михайло Клим дістав 8
83. Василь Волянський дістав 8
84. Михайло Стельмах дістав 7
85. Франко Янковський дістав 7
86. Стефан Миляновић дістав 7
87. Алесандер Хованець дістав 7
88. Стефан Демків дістав 7
89. Михайло Ханачівський дістав 7
90. Йосиф Липський дістав 7
91. Онуфрій Шарварко дістав 7
92. Григорій Конашевич дістав 6
93. Григорій Пинюк дістав 6
94. Іван Корчинський дістав 6
95. Григорій Ковальчик дістав 6
95. Пилип Парубус дістав 5
96. Андрій Бажан дістав 5
97. Павло Корнова дістав 5
98. Николай Николишин дістав 5
99. Іван Мацкула дістав 5
100. Володимир Чачка дістав 5
101. Михайло Наконечний дістав 4
102. Осип Боярчук дістав 4
103. Василь Костюк дістав 4
104. Йосиф Качмарчик дістав 4
105. Олекса Шавала дістав 4
106. Василь Ошуст дістав 4
107. Тимко Куріца дістав 4
108. Верещак дістав 3
109. Стефан Модний дістав 3
110. Михайло Клим дістав 3
111. о. Олекса Пристай дістав 3
112. Іван Сорока дістав 3
113. Топольський дістав 3
114. Володимир Лотоцький дістав 3
115. Курдиля дістав 3
116. Іван Равлюк дістав 3
117. Семен Ядловський дістав 3
118. Іван Фарииняк дістав 3
119. Йосиф Теплий дістав 2
120. Андрій Капітула дістав 2
121. Пацак дістав 2
122. Франко Марціновський дістав 2
123. Сікора дістав 2
124. Іван Питлянський дістав 2
125. Михайло Кухла дістав 2
126. Іван Мацунський дістав 2
127. Іван Березовський дістав 2
128. Стефан Москаль дістав 2
129. Пановський дістав 2
130. Дмитро Капітула дістав 1
131. Антін Підуфалий дістав 1
132. Бойків дістав 1
133. Капітаљ дістав 1
134. Кріцьович дістав 1
135. Гойсан дістав 1
136. о. В. Балоґ дістав 1
137. Витовський дістав 1
138. Сварбик дістав 1
139. Яків Грабар дістав 1
140. Ущановський дістав 1
141. Николай Франчук дістав 1
142. Мороз дістав 1
143. Михайло Гнітка дістав 1
144. Міхалицький дістав 1
145. Когут дістав 1
146. Николай Угорчак дістав 1
147. Юрій Бачик дістав 1
148. Мулава дістав 1
149. Кабалюк дістав 1
150. Горощак дістав 1
151. Слезар дістав 1
152. Паплавський дістав 1
153. Яків Квачан дістав 1
154. Василь Ковалик дістав 1
155. Миськів дістав 1
156. Сеньків дістав 1
157. Теодор Артимович дістав 1
158. Тимон Колодій дістав 1
159. Василь Осухівський дістав 1
160. Падалиський дістав 1
161. Чорний дістав 1
162. Іван Малиновський дістав 1
163. Андрій Гоньчак дістав 1
164. Зелїнський дістав 1
165. Василь Короней дістав 1
166. Николай Галайда дістав 1
167. Стефан Корнан дістав 1
168. о. Іван Ортинський дістав 1

(Дальше буде.)

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подасть ся до загального відома, що відділ 250 Р. Н. Союза (тепер Укр.) в Н. С. Пітсбурґ, Па., зістав з днем 12-го жовтня 1914 р., згідно з приписами статута Руського (тепер Українського) Н. Союза суспендований в нашій орґанїзації.

Висше згаданий відділ, згідно його урядники умисне відмовили приміним ся до постанов статута Руського (тепер Українського) Н. Союза, як також відмовили виконати розпорядженє Головного Уряду Руського (тепер Українського) Н. Союза, згідно з §§ 352 і 353 статута Руського (тепер Українського) Н. Союза.

Дано в Макаду, Па., дня 12-го жовтня 1914 р.

Д. Капітула, гол. предс.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подає ся до відома членам У. Н. Союза, родичам, котрих дїти належать до Молодечого Союза, а котрі до тепер не отримали „грамот членських", що з огляду на реформу в молодечім Союзї грамоти будуть вислані інтересованим по уведеню реформи в житє.

Гол. Уряд. У. Н. Союза.

ГОЛОВНИЙ УРЯД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПРЕДСІДАТЕЛЬ:
Дмитро Капітула,
Box 565, McAdoo, Pa.

МІСТОПРЕДСІДАТЕЛЬКА:
Марія Білик,
2117 W. Ohio St., Chicago, Ill.

МІСТОПРЕДСІДАТЕЛЬ:
Іван Ваверчак,
757 State St., Perth Amboy, N. J.

СЕКРЕТАР РЕКОРДОВИЙ:
Михайло Угорчак,
Box 76, Jersey City, N. J.

СЕКРЕТАР ФІНАНСОВИЙ:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

КАСІЄР:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin Sts., Shamokin, Pa.

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:
о. В. Балог,
550 John St., Whiting, Ind.
Василь Левчик,
48 Washington St., Elizabeth, N. J.
Юліян Павчак,
109 North 9th St., Brooklyn, N. Y.

РАДНІ:
Іван Глова,
521 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.
Андрій Стефанович,
Box 334, Ambridge, Pa.
Василь Гришко,
439 N. 6th Ave., Scranton, Pa.
Николай Ваверчак,
720 Charles St., Perth Amboy, N. J.
Теодозій Талпаш,
324 E. Dewart St., Shamokin, Pa.
Стефан Мельник,
50 Pulsifer St., Auburn, N. Y.

РЕДАКТОР „СВОБОДИ":
Осип Стеткевич,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЗАВІДАТЕЛЬ „СВОБОДИ":
Андрій Савка,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПРОСЬВІТНА КОМІСІЯ:
о. В. Спольтакевич, предсідатель,
635 N. River St., Wilkes Barre, Pa.
Дмитро Андрейко, секретар,
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Володимир Лотоцький, касієр,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

МІЛВОКІ, ВІС. Бр. сьв. О. Николая, від. 68, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеть ся 17. жовтня с. р. в ч. 476 9-та Аве. і Оршафт на Савт Сайд. На мітінґу буде до полагодженя важна справа, а іменно справа реформи плачення після літ замісць розмету. Котрий член не вирівнає свого довгу, буде суспендований в Братстві і в Українськім Н. Союзі. — З. Вітяк, предс.; Пюрко, кас.; Н. Березовець, секр.

СПАНҐЛЕР, ПА. Бр. Пресьв. Богородиці, від. 120, повідомляє всіх своїх членів, щоби явили ся на мітінґ дня 18. жовтня (октобра) точно о год. 1. пополудни, бо є важна справа до полагодження. Неявивший ся член заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00. — М. Белей, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Бр. Сош. сьв. Духа, від. 248, повідомляє всіх членів, що мітінґ переложений на 18-го жовтня (октобра). На тім мітінґу має явити ся кождий член і завідомити урядників, чи він буде дальше платити за себе розмет, чи ні. Котрий член не явить ся на мітінґу, буде суспендований навіть тоді, коли залягає за один місяць. Котрий з членів буде в неділю в роботі, то має написати посткарту до секретаря на адресу: Box 889 і заявити, чи буде платити дальше розмет, чи ні. Причина сего така, що богато членів хоче виступити з відділу задля ухваленя нової системи від нового року. Тому Уряд мітінґ відложив на пізнійше і повідомив членів о тім, щоби не наражувати братську касу на велику втрату, бо каса не є в стані платити за членя два-три місяці розмету, коли сей відступає. Нагадуємо отже кождого члена примінити ся до сего оголошеня, щоби опісля не було жадного нарікання на урядників, що він не був на мітінґу, або не знав про се. — П. Мокрій, предс.; М. Ник, секр.; Г. Якубовський, кас.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Де є ІВАН ХИМИЧ або ХОМИН із села Доропова, п. Самбір? Тому десять літ виїхав він до Америки і мав перебувати в Нортпарк (?). Пошукує його жінка. Хто знає його місце перебування, нехай ласкаво вішле вістку на понизшу адресу а дістане 5 долярів нагороди. Раїза Chy- [illegible] Chester, Pa. 62

ДО ВІДОМА ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „СВОБОДИ".

Сим повідомляємо всіх наших нових і старих передплатників, що на надсилані передплати не будемо висилати ніяких осібних поквітовань. Від тепер будемо такі поквітованя подавати при кождій адресі наклеєній на часописи. Там буде подана дата, до якого часу передплата зістала заплачена.

По упливі часу передплати не будемо висилати ніяких упімнень щодо відновлення передплати, а кождий передплатний, котрому буде залежати на тім, щоб не перервано йому висилки часописи, повинен сам звернути увагу на речинець скінченя передплати і заєчасу її відновити.

Часописи не можемо висилати нікому на кредит, бо сего не дозволяє почтовий закон.